CHRISTO-PHOROS

A Soproni Evangélikus Egyházközség lapja

ingyenes kiadvány

XXII. évfolyam, 4. szám

2015. szeptember – September 2015

Az Úr kedves esztendeje

„Az Úrnak Lelke van énrajtam, mert felkent engem, hogy evangéliumot hirdessek a szegényeknek; azért küldött el, hogy a szabadulást hirdessem a foglyoknak, és a vakoknak szemük megnyílását; hogy szabadon bocsássam a megkínzottakat, és hirdessem az Úr kedves esztendejét. […] Ma teljesedett be ez az írás a fületek hallatára." (Lk 4,18-19.21b)

Ez az, amit régóta sóvárogva vártak, a szegények és megkínzottak szabadulását. Isten megígérte a prófétán keresztül, ezért amikor Jézus, első nyilvános megszólalásakor ezt a szakaszt olvasta fel Ézsaiás könyvéből a názáreti zsinagógában, mindenki nagyon figyelt, mit mond róla. És Jézus azt hirdette meg, hogy ez ma beteljesedett. Az ószövetségi törvény szerint minden ötvenedik évben tehermentesíteni kellett az ingatlanokat, el kellett engedni az adósságokat. Ezt az előírást sohasem tartották be. És Jézus most meghirdeti ezt a kedves esztendőt, a terhektől való szabadulás évét. Na de mikor következhet be ez a különleges „ma", mitől kezdődhet el ez a különleges év? Akkor, amikor Jézus elkezdi működését, megszólal. Az ő szavára közöttünk is ez történik.

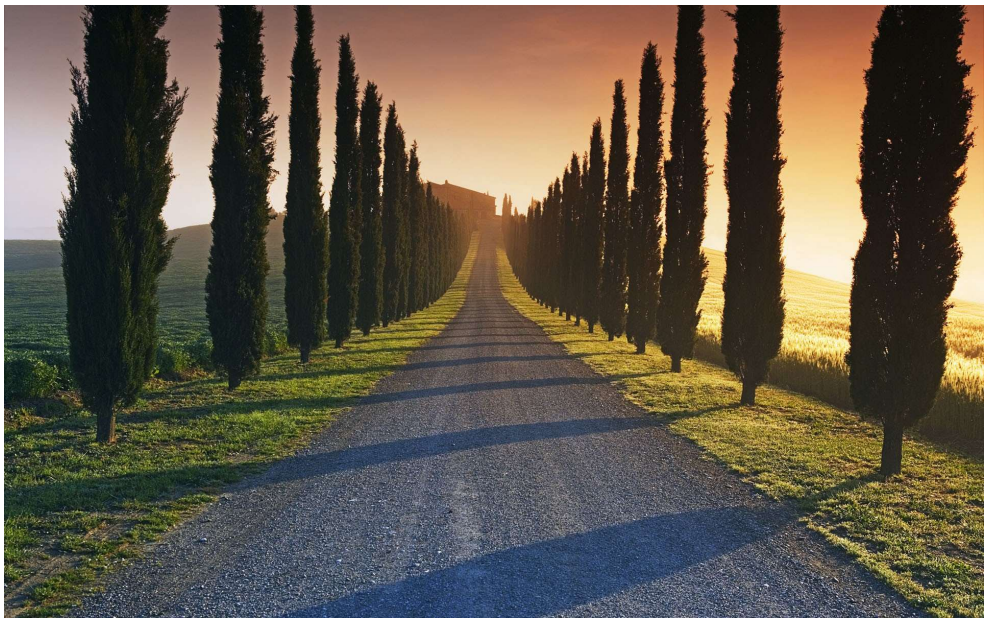

Szeptember elején nem csak az iskolai tanév kezdődik el, hanem a gyülekezeti munkaév is. Sokféle hétközi alkalom, kisközösség indul most újra. Az istentiszteletek mellett nagy lehetőséget jelentenek ezek abban, hogy egyrészt kedves emberekkel, másrészt a gazdagító, szemet megnyitó Jézussal találkozhassunk. Újat kezd most velünk az Isten. Az egyház gazdája ilyen különleges évnek, az Úr kedves esztendejének, a terhektől való szabadulás évének szánja a 2015/16-os gyülekezeti munkaévet. Most kezdődik.

Tóth Károly

Lélek-zet

Tanévkezdéshez

A Gyülekezeti liturgikus könyv 824-es éneke jól illik az új tanév és munkaév indulásához:

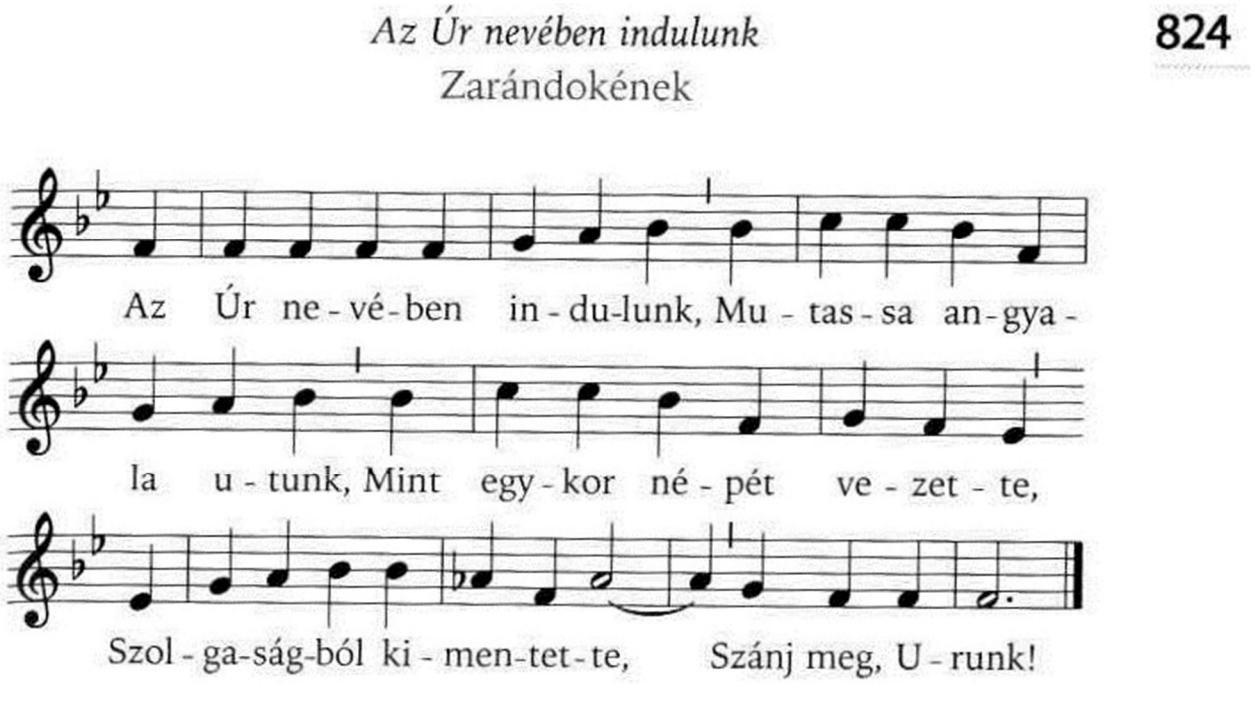

2. Te vagy kísérőnk, Úristen, Indulásban, érkezésben. Ösvényünkön világítasz, Oltalmat és védelmet adsz, Szánj meg, Urunk!
3. Ha magas hegyek, mély völgyek Vagy ínség távolít tőled, Nem tévelyedünk el, Továbbjutunk kegyelmeddel, Szánj meg, Utunk!
4. Krisztus, te vagy az igaz út, Az üdvösségbe nyitsz kaput. Segítsd zarándokaidat, Kikért véredet áldoztad, Szánj meg, Urunk!

szöveg: Nikolaus Herman egy 12. századi zarándokének nyomán – Fordította Kertész Eszter. Dallam: Ez a szent tízparancsolat, EÉ 433. [EG 498].

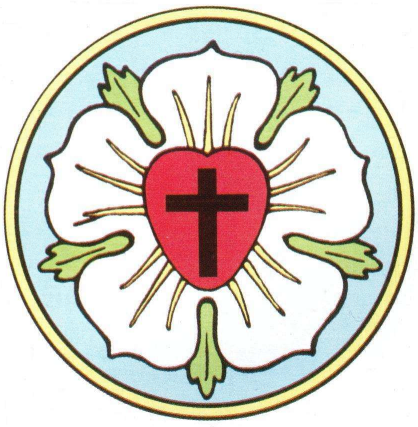

Kételkedve szabad-e imádkozni?

Ha valamit tehetsz, légy segítségünkre és könyörülj rajtunk! (Márk 9,22) Ha valaki a kételkedés állapotába jutott, szabad-e annak imádkoznia?

Ezzel a kérdéssel is fordultak hozzám.

Anélkül, hogy fontolgatnám, mely irányból is jutott valaki a kételkedés állapotába, válaszom a kérdésre ez: Sietve igyekezzél imádkozni! Ha nem tudsz úgy imádkozni, amint szeretnél, imádkozzál úgy, amint tudsz!

Kétféle kételkedővel találkoztam eddig.

Az egyik a hitetlenségből jött. A múltban rendíthetetlenül meg volt győződve fölvilágosultságáról és arról, hogy minden csak mese, amit a hívők vallanak. Most ebben a bizonyosságában rendült meg és fölmerültek benne sorban a kérdések: „Hátha mégis…?!"

Az ilyen ember megtekintheti a fényképét az eskóros fiú apjáról szóló evangéliomi történetben. Bizonyos vagyok abban, hogy ez az ember a hitetlenség oldaláról jött. Egyrészt így jellemzi őt az evangéliom: „Egy a sokaság közül". Másrészt ő maga beszél így önmagáról: „Hiszek, Uram! Légy segítségül az én hitetlenségemnek!" De főként az erősít meg ebben a föltevésemben, hogy Jézus szeretettel hallgatta meg ezt a nagyon furcsa könyörgést, melyet mai igeként fölírtam. Szigorúan nézve ez a könyörgés majdnem sértő istenkáromlás. De Jézus nyilván világosan látta, honnan jő ez az ember és szavát a hit ébredésének ismerte föl. Kisegítette a kételkedéséből.

A kételkedők másik fajtája az, aki hitben él, de szíve őrizetlen pillanatában rárontott és megbéklyózta a kételkedés. A kettő közül ez a nehezebb lelki állapot. Az ilyen ember képviselője a közismert kételkedő: Tamás.

Őt tanítványtársainak a föltámadásról szóló bizonyságtétele zavarta meg. Kételkedett és ezzel a kétségévei egy egész hétig viaskodott. Nem tudom, mit csinált e héten át, de kizártnak tartom, hogy viaskodását imádság nélkül élte volna végig. Ezért talált vissza először a tanítványkörbe és ezért borult Jézus elé ezzel a vallomással: „Én Uram és én Istenem!" (János 20,28)

A kételkedő ember bizonytalan látást adó szürkületben van. Nem tudja: a szürkület éjszakára fordul-e, vagy nappalra?

Az imádság útjára kell ilyenkor lépni. Ez az út lehet nagyon hosszú. Ha az elején a kételkedés áll, a végén mindig a hit áll. Az utat végig kell járni. Mert éppen az imádság az út a kételkedésből a hitbe.

Ordass Lajos

(Nem tudok imádkozni. Budapest, Ordass Lajos Baráti Kör, 2001., 60-61. o.)

Részlet Luther Márton Kis kátéjából (1529) – Az első hitágazat

Hiszem, hogy Isten teremtett engem minden teremtménnyel együtt. Ő adta testemet, lelkemet, szememet, fülemet és minden tagomat, értelmemet és minden érzékemet, és ezeket most is fenntartja. Ezért ad nekem ruhát és lábbelit, ételt és italt, házat és gazdaságot, feleséget és gyermeket, szántóföldet, barmot és mindenféle jót. Testemet s életemet naponként mindennel bőven ellátja, táplálja. Megoltalmaz minden veszedelem ellen. Megvéd és megőriz minden gonosztól. És mindezt csupán atyai, isteni jóvoltából és irgalmasságából cselekszi, és én arra sem érdemes, sem méltó nem vagyok. Mindezért én neki hálával és dicsérettel, szolgálattal és engedelmességgel tartozom. Ez így igaz!

Rendszeres gyülekezeti alkalmaink

A hirdetések és a hírlevél nagy részét az tölti ki, hogy a különböző hetenkénti, kéthetenkénti vagy havonkénti alkalmak aktuális időpontját ismertetjük. Ennek a célja nem pusztán a tájékoztatás. Olyan 5-10-20 fős kisközösségek működéséről adunk ezzel hírt, amik mind nyitott, befogadó csoportok.

Alapvető fontosságúnak érezzük, hogy az istentiszteletek mellett minél többen bekapcsolódhassanak egy-két ilyen kisközösség életébe is. Istenről, hitről, Bibliáról, keresztény életről másféle, interaktív hatás érhet itt mindenkit. Ezen kívül közelebbi személyes kapcsolatok alakulhatnak ki, érdekes beszélgetések szövődnek. Megtartó ereje van ezeknek a közösségeknek, érdemes élni az általuk kínált lehetőséggel. Ez első lépést nehéz megtenni, de érdemes akár a lelkészektől érdeklődni az adott alkalomról, akár egyszerűen elmenni a csoport következő összejövetelére – garantált, hogy az újonnan érkező örömteli fogadtatásra és sok pozitív élményre számíthat. Az alkalmak legnagyobb részét az új gyülekezeti ház első emeletén tartjuk, de néhány közösség az ifjúsági teremben (a Templom u. 12. udvaráról nyílik) vagy a Fabricius Szeretetotthon 3. emeleti kápolnájában gyűlik össze. A többi lelkész és a csoportok vezetőinek a nevében is hívogatok mindenkit, érdemes elindulni ezekre az alkalmakra.

Tóth Károly

Felnőtt istentiszteletek	Templomunkban minden vasárnap és egyházi ünnepen **8** és **10** órakor tartunk magyar nyelvű istentiszteletet (a 10-eset csatlakozó úrvacsorával), 9 órakor német istentiszteletet – a hónap 3. vasárnapján beépített úrvacsorával, a hónap utolsó vasárnapján és nagyünnepeken áldozati gyűjtéssel. Német nyelvű hétközi istentiszteletet, **Wochenpredigtet** tartunk minden csütörtökön 17 órakor a nagyteremben, a hónap első csütörtökén úrvacsorával. Ezen kívül Sopronban magyar nyelvű istentiszteletet tartunk a **kórházkápolnában** a hónap 1. vasárnapján 16 órakor, a **Fabricius Szeretetotthonban** minden pénteken 15 órakor. **Balfon** minden vasárnap 15 órakor, **Fertőszentmiklóson** (a református gyülekezeti teremben, Petőfi u. 62.) pedig a hónap 2. és 4. vasárnapján 16 órakor, nagyünnepek első napján 16.30-kor tartunk istentiszteletet.
Gyermek- és ifjúsági alkalmak	**gyerek-istentisztelet** – vasárnaponként 9 órakor a nagyteremben 2014 szeptembere óta a gyerekistentiszteleteket két csoportban, a legkisebbeknek párhuzamos „mocorgó”-foglalkozással tartjuk, így 0-tól 12 éves korig várjuk a gyerekeket és családjukat.
	FiFi – havonta egyszer, szombatonként 9-től 11.30-ig a gyülekezeti házban, tervezett dátumok: szeptember 19., október 17., november 21., december 5., január 16. Sok játék és éneklés, egy-egy bibliai történet megismerése a 6-12 éves gyerekek számára.
	baba-mama kör – minden hónap 1. és 3. szerdáján, 10 órától az ifiteremben. Ősszel október 7-én és 21-én, november 4-én és 18-án. Jó beszélgetésekre, kézműveskedésre, közös játékra és éneklésre várják a kisgyerekes anyukákat és gyermekeiket.
	Kindergruppe – a hónap 2. és 4. szerdáján 16.30-tól a kisteremben, ősszel szeptember 23-án, október 14-én, november 11-én és 25-én Játékok, énekek, bibliai történetek, egy jó közösség, ahol játékosan a németet is gyakorolják – 2. osztálytól konfirmáció korig.
	ifi – péntekenként 18.30-tól az ifiteremben, szeptember 11-étől 13 és 22 év közötti fiatalok töltenek együtt hetente egy vidám estét sok beszélgetéssel, énekléssel, játékkal.
	líceumi áhítat – hétfőnként 7.30-tól, szeptember 7-étől novemberig, majd áprilistól júniusig a templomban, decembertől márciusig a Líceum dísztermében
	konfirmációi óra – magyar és német csoportban, heti egy alkalom a gyülekezeti házban a magyar csoport tájékoztatója: 2015. szeptember 11., péntek, 17 óra a német csoport tájékoztatója: 2015. szeptember 17., csütörtök, 16 óra

Magyar nyelvű alkalmak felnőtteknek	**hétfői bibliaóra** – hétfőnként 16 órától a Fabricius Szeretetotthonban, szeptember 14-étől Egy-egy bibliai könyv (az idén: Márk evangéliuma) alaposabb megismerése lelkészi magyarázattal, kérdés és hozzászólás lehetőségével.
	csütörtöki bibliaóra – csütörtökönként 18 órától a kisteremben, szeptember 10-étől Egy-egy bibliai könyv (az idén: Márk evangéliuma) alaposabb megismerése lelkészi magyarázattal, jó beszélgetésekkel egy sokszínű közösségben.
	asszonykör – havonta egyszer, szombaton 19 órakor az ifiteremben, szeptember 5-étől A 30-as, 40-es korosztályba tartozó nők alkalma, beszélgetés női szerepekről, házasságról, a mindennapokról, idősekről/szülőkről, gyermeknevelésről, hobbikról, hitről, félelmekről, nehézségekről, mozgásról, sütés-főzésről, munkáról/hivatásról és még sok más témáról.
	nőslénykör – a hónap 2. hétfőjén, 20 órakor a klubszobában, ősszel szeptember 14-én, október 12-én és november 9-én 20-as, 30-as, 40-es éveiben járó nős férfiak beszélgetőköre házasságról, munkáról, Istenről, önmagunkról, az apai szerepről, közösségekről.
	gyászfeldolgozó csoport – a hónap 1. hétfőjén, 18 órakor a kisteremben, ősszel szeptember 7-én, október 5-én és november 2-án Mindazoknak, akik közeli szerettüket veszítették el, nagy segítséget jelenthet sorstársaikkal beszélni a nehézségekről és kiutakról.
	váló-háló – a hónap 2. szombatján, 17 órakor a klubszobában, ősszel szeptember 12-én, október 10-én és november 14-én Jó lehetőség a válás sorstársakkal közös közös feldolgozására, egy országos hálózat soproni csoportjában.
	énekkar – minden csütörtökön, 18 órakor a nagyteremben, először szeptember 10-én Hívunk mindenkit, aki szeret énekelni, időseket és fiatalokat egyaránt.
	filmklub – a hónap 3. hétfőjén, 18 órakor a kisteremben, ősszel szeptember 21-én, október 19-én és november 16-án Elgondolkodtató filmeket nézünk jó közösségben.
	Bastelkreis-Barkácskör – péntekenként 15 órától a társalgóban, szeptember 11-étől Idősek és fiatalok számára egyaránt nyitott alkalom. A kézműves munka során előállított termékeket jótékonysági célú vásáron adják el.
	Egy este az evangélikusoknál – általában vasárnaponként 18 órától a nagyteremben, először szeptember 5-én, szombaton Koncertek és színházi estek, színvonalas és rendszeres kulturális élmény.
	Anonim alkoholisták – minden vasárnap 16 órakor és minden csütörtökön 19 órakor Az alkohol erejével egyedül szembeszállni reménytelen küzdelem. Ez a közösség segítséget kínál mindenkinek, aki fel akar hagyni az ivással. Érdeklődni lehet a +36-30/709-66-38-as telefonszámon.
Német nyelvű alkalmak felnőtteknek	**Gemeindenachmittag** – a hónap 1. szerdáján, 15.30-kor a kisteremben, ősszel október 7-én és november 4-én
	Glaubensgesprächskreis – a hónap 2. és 4. péntekén a lelkészi hivatalban, ősszel szeptember 11-én és 25-én, október 9-én és 23-án, november 13-án és 27-én

Gyülekezetünk életéből

A soproni országgyűléstől a Türelmi rendeletig

Gyülekezetünk története 1681 és 1781 között, 4. rész

Az 1681-es soproni országgyűlésen biztosított egyedülálló jogoknak köszönhetően a vasárnapi istentiszteletekre mindig hatalmas tömeg érkezett a környékről a városba. Ennek ellenére a 17. században a katolikus megújulás folytatódott, amit jó érzékeltetnek az alábbi számok: az 1777-es összeírás szerint Sopron 11.318 lakosából 51,4% a katolikusok aránya, száz évvel korábban, 1678-ban 5.500 (64%) evangélikus mellett 3.000 (36%) katolikus élt Sopronban. A 17. század végén a két felekezet között megegyezés jött létre, mely szerint kétévenként felváltva katolikusok és evangélikusok viselik a hivatalokat, de az 1691-es Resolutio Leopoldina lehetővé tette, hogy a katolikusok e tekintetben fölénybe kerüljenek. Különösen sok konfliktust okozott a vegyes házasságokban született gyerekek nevelése. Az evangélikusok gyerekeiket, és különösen az árvákat sokszor Németországba küldték, hogy kivonják a katolikus plébános joghatósága vagy az ideiglenesen működő katolikus árvaház alól.

A 18. század végén is folytatódódott a katolikusok számának növekedése. A városba betelepedők között nagyobb az arányuk, de lényegében a katolikus restauráció végrehajtása, a katolikus államvallás kiépítése hozta meg a katolikus egyház számára az eredményt. Sopronban ennek során a jezsuiták, a domonkosok, az orsolyiták és Primes György városplébános játszottak meghatározó szerepet. A Sopronnyéken született Primes a jezsuiták iskolájának volt tanítványa. Plébánoskodása (1745–1775) egybeesett Zichy Ferencnek, a katolikus ellenreformáció vezéralakjának győri püspökségével. Primes rendezte az egyház anyagi ügyeit, híveit alapítványok megtételére buzdította (Voss-féle árvaház), barokkizálta a plébániatemplomot, a város lakosságát egyházi társulatokba szervezte. A Resolutio Leopoldina alapján megakadályozta a vegyes házasságból származó gyerekek evangélikus hitre való áttérését, sokszor elvette az ellenálló anyától a gyermeket, az evangélikus hite mellett kitartó anyát pedig börtönbe vetette és böjtöltette. Az evangélikus vadházasoknak elengedte büntetésüket, ha gyermekeiket katolikus hiten nevelték. Az evangélikusokat a katolikus ünnepek megtartására kötelezte, cenzúrázta a könyveket, az általa kifogásoltakat összegyűjtötték és elégették.

A hivatalviselés tekintetében a 18. században nem szorultak az evangélikusok háttérbe: A hivatalnokok és a tanszemélyzet körében is 41%-kal képviselték magukat a lutheránusok. Az iparos mesterek között több volt az evangélikus, mint a katolikus, a segédek között viszont fordított volt ez az arány. A napszámosok és a cselédek között kevés volt az evangélikus, ez arra vezethető vissza, hogy a szomszédos katolikus településekről sokan telepedtek be a városba. Az evangélikusok nagyobb hangsúlyt fektettek gyermekeik oktatására, így az iskolákban arányuk 55%-ot tett ki. A vagyonosabb polgárok zömében még II. József uralkodása alatt is evangélikusok voltak, míg a polgárjogot nem élvező szegényebb lakosság között a katolikusok voltak túlsúlyban. Közöttük találjuk a zselléreket és a környező falvakból betelepedett volt jobbágyokat.

A 18. század folyamán a jelentős német betelepülés hatására megkétszereződött lakosságú városban, az anyagilag megerősödött, elsősorban szőlőműveléssel foglalkozó külvárosi polgárság megfelelő társadalmi megbecsülésre törekedett. A nincstelen rétegek biztosították számukra a munkaerőt, az ingatlanokat pedig a belvárosi polgárságtól bérelték. Ezek az egyre öntudatosabb szőlőművelők igyekeztek magukat az alacsonyabb, szegényebb rétegektől elhatárolni, ezért kezdték el magukat gazdapolgárnak (Wirtschaftsbürger) nevezni. A szó első előfordulása egy soproni evangélikus anyakönyvben található. A gazdapolgár elnevezés használatos maradt a teljes 19. században, sőt még az 1940-es évek elején is működött a „Soproni Gazdapolgárok Dalegylete". Gazdapolgárnak lenni rangot jelentett a városban, őket városszerte ismerték és elismerték.

A 18. század elején a Rákóczi-féle ostrom, és a háborút követő pestis sem kedvezett a városnak, így gyülekezetünknek sem. Ahogy egy korabeli feljegyzésben olvashatjuk: „a gazdagok szegények lettek, a szegények pedig koldusbotra jutottak." A város biztosította vallásszabadság miatt itt letelepedett főleg bécsi és grazi polgárok közül is sokan elhagyták Sopront. A gyülekezet ebben a nehéz helyzetben külföldi anyagi segítséggel tudott ismét talpra állni, így tudta a faimaházat is felújítani. Ez az imaház azonban hamarosan túl kicsinek bizonyult, így egy új építéséről határoztak. Az építkezés 1722-től 1724-ig tartott, a pénzügyi hátteret adományok biztosították. A már kőből épült templomot soproniak és környékbeliek is rendszeresen látogatták.

A 18. század végére az új imaház is kicsinek bizonyult, hiszen a soproniak úgy gondolták, hogy egy evangélikus templom legyen szabad, fényes és legyen benne elegendő levegő. Gyülekezetünk templomépítési kérvényét 1775-ben küldte el Mária Teréziának, a kivitelezés azonban anyagi okok miatt ekkor

még nem valósult meg. Az újabb kérvény 1781 februárjában – még a Türelmi rendelet kiadását megelőzően - került a királynő fiának, II. Józsefnek az asztalára. Az új templom építése előtt így 1782-ben már semmilyen akadály nem volt. Az építkezés immár a Türelmi rendelet szellemében kezdődött meg. II. József ebben kikötötte, hogy a felépülő imaház se haranggal, se toronnyal ne rendelkezzen, ajtaja pedig ne az utca felé nyíljon. A templom felszentelésére 1784-ben, Torkos József lelkészsége idején került sor. Érdekesség, hogy a templom alatti vizenyős terület miatt az épületet 182 égerfacölöpre építették, továbbá a templom építésekor a városfal egy része leomlott, – hasonlóan, mint a ruszti evangélikus templom építésekor – a törmeléket pedig a jelentőségét vesztett vizesárokba hordták. Ezzel létrejött a belváros első nem középkori kijárata.

Az uralkodó halálos ágyán a jobbágyokra és az alsópapságra vonatkozó rendelettel együtt a Türelmi rendeletet sem volt hajlandó visszavonni.

dr. Krisch András

Új lelkészjelölt gyülekezetünkben

Koch Szilvia vagyok, 1989. január 29-én születtem Szekszárdon. A siófoki Perczel Mór Gimnáziumban érettségiztem, a helyi evangélikus gyülekezetben konfirmáltam. Édesapám Balatonszabadiban háziorvos, édesanyám ápolónő. Két testvérem van: Eszter, aki negyedéves a Pécsi Orvostudományi Egyetemen és Benedek, aki kilencedikes a siófoki Perczel Mór Gimnáziumban.

Életem egyik központi eleme a zene: nyolc éves koromban kezdtem zongorázni, majd a gimnáziumi évek alatt orgonálni kezdtem. Két orgonaversenyen indultam, többször is részt vettem a Siófoki Nemzetközi Billentyűs Mesterkurzuson, illetve számos koncerten közreműködtem tanárom, Teleki Miklós orgonaművész mellett.

A pályaválasztás időszaka nem volt könnyű. Szerettem volna hivatalosan is folytatni a zenét, ugyanakkor nagyon érdekelt a teológia és a pszichológia is. A jelentkezési papírok kitöltése előtt, személyesen is beszélhettem egy pszichológussal a szakmájáról. Megkérdeztem, fontosnak tartja-e az istenhitet a gyógyításban. Meglepődve nézett rám, s röviden ennyit mondott: „én Freudban hiszek." Ekkor döbbentem rá igazán, Kiben is hiszek én, s mennyire elképzelhetetlen számomra az élet Nélküle. Eszembe jutottak mindazok az élmények, amelyeket óvodás koromban átélhettem egy-egy betegágy mellett. Édesapám ugyanis sokszor elvitt magával betegeket látogatni. Nagyszerű volt részese lenni a betegágy mellett végzett szolgálatának. A beszélgetést követően elhatároztam: olyan helyre szeretnék menni, ahol egyszerre tanulhatok teológiát, pszichológiát és folytathatom a már megkezdett zenei tanulmányokat.

Így vezetett Isten az Evangélikus Hittudományi Egyetem kántor szakára, majd 2008-ban a teológus-lelkész szakra. 2013 júniusától hét hónapot töltöttem Svájcban, a Bossey-i Ökumenikus Intézetben. Az itt tanultak, az interkulturális és zenei tapasztalatok egyaránt gazdagabbá tettek és elmélyítették a hitemet.

A 2014-es tanévben a Pécsi Tudományegyetem *Jelnyelvi interkulturális-kommunikációs szakértő* képzésére jártam, melynek során betekintést nyerhettem a siketek és hallássérültek világába. Ez a félév nemcsak a diplomamunkám témáját határozta meg (*Info-kommunikációs akadálymentesítés az egyházban*), hanem – a svájci ösztöndíjhoz hasonlóan – szintén hitbeli megerősödést jelentett.

2015 szeptemberétől a soproni evangélikus gyülekezet hatodéves teológiai hallgatója leszek. Isten áldását kívánom a gyülekezet minden tagjára, örömmel várom a találkozást.

Koch Szilvia

Az oroszlán, a ruhásszekrény és a Duna-part

Budaváriak és soproniak családi és ifjúsági tábora Szigetszentmártonban

Az idén ismét részt vehettünk a budavári gyülekezett által szervezett evangélikus hittantáborban. Számomra már nagyjából ismert emberekkel élhettem át ezt a csodálatos egy hetet. Sok programot szerveztek nekünk, kezdve a strandolástól a filmnézésen át a kajakozásig és tánctanulásig. Reggel és este áhítatot tartottunk, amiből, ha néha hulla fáradtan érkeztünk is, mindig tanultunk és kaptunk valami maradandót.

Az idei tábor témája a Narnia volt, amihez minden reggel egy-egy történetet hallgattunk meg, így a kisebbek számára is érthetővé vált a mese és a bibliai történetek közti párhuzam. Ezeket az alkalmakat énekléssel színesítettük, amit szerintem mindenki nagyon élvez és szeret. Számomra az idei év új és kedvenc dala a „Kicsiny kis fényemmel", amit angol vendégünk segítségével angolul is megtanulhattunk. Délelőttönként, korosztályonként alkotva csoportokat egy-egy vezetővel beszélgettünk az aznapi témáról, természetesen mindig valami játékot és jókedvet vive a délelőttbe.

Az idén én is családfő lettem, így sokkal több mindenkit megismertem, és a kisebb gyerekek nagyon kötődtek hozzánk, mint nagyobbakhoz, ami nekem nagyon jól esett, és így szívesen vállaltam el ezt a családfőség dolgot is. A családoknak a feladata volt, hogy minden nap egy cikket írjanak a táborról az éppen kisorsolt témában. Itt a család minden tagja, kicsik-nagyok segítették a munkát. Verset írtunk, imádságot, vicceset és mély gondolatokat is.

Az utolsó este hittanvetélkedővel zárult, amin családonként mérkőztünk meg egymással. Erre az alkalomra minden nap elolvastunk egy bibliai történetet, és segítettük a kicsiknek is, hogy jobban megértsék és megtanulják a történeteket. Ha a korosztályi eloszlás kicsit kedvezőbben alakul, az számunkra ifis korosztály számára is kedvezőbb lett volna. De mindent összevetve én igazan jól éreztem magam, és szerintem rajtam kívül mindenki más is. Nagyon köszönjük minden vezetőnek, és főleg Imsinek, hogy az idén is részesei lehettünk valami ilyen fajta jónak. És reméljük jövőre is találkozhatunk így együtt, ebben az egy hétben.

Takách Boróka

Deutsche Seiten

Hier findet jeder Freunde

… keine Übertreibung: jeder!

Die gemeinsame Sommerfreizeit mit der Budapester Burggemeinde ist für viele nicht nur zur Tradition geworden, sondern es ist eine Institution: Kinder und Jugendliche aller Altersklassen kommen zusammen – und die Eltern und Leiter fühlen sich ebenso wohl. Petra Mátis und Hanna Oravecz gewähren einen Einblick in die diesjährige gemeinsame Woche in Szigetszentmárton.

Seit neun Jahre nehme ich an der Jugendfreizeit mit der Budapester Burggemeinde teil – und langweilig war es mir dort noch nie, es ist immer wieder ein Erlebnis. Jedes Jahr bietet das Programm etwas Neues – und das schätze ich an dieser Freizeit besonders. Es kommen verschiedene Altersgruppen zusammen, von Kleinkindern bis hin zu den Studenten, aber auch Eltern. Jeder Tag beginnt und endet mit einer Andacht. An den Vormittagen trafen wir uns in den Gesprächskreisen nach Altersgruppe, und nachmittags hatten wir

verschiedenste Programme. So konnten wir an einem Nachmittag auf der Donau rudern und ein anderes Mal waren wir auf dem Sportplatz. Dieses Jahr ganz neu war das „unsichtbare Theater“, in dem wir biblische Geschichten nicht nur hören, sondern fühlen konnten. Für mich war das ein ganz besonderes Erlebnis, und ich glaube, es ging auch vielen anderen so. Ich denke, diese Sommerfreizeit mit der Burggemeinde hat einen solchen Charakter, dass jeder Jugendliche leicht gut und schnell Kontakte zu den anderen Jugendlichen aufbauen kann – ganz egal, ob jemand aus Sopron oder Budapest kommt. Und es soll nicht bei den Treffen im Sommer bleiben: Erste Planungen haben begonnen, dass sich auch die Jugendgruppen aus unseren Gemeinden treffen.

Petra Mátis

In Szigetszentmárton bei Budapest fand bereits zum dritten Mal die gemeinsame Sommerfreizeit der Burggemeinde, der Budakeszier und der Soproner Gemeinde statt. Es ist eine Freizeit, von der wir jedes Jahr begeistert und bereichert nach Hause kommen. Und wie ich es sehe, genießen die Kinder und die Erwachsenen gleichermaßen die dort verbrachte Zeit. Alle Altersgruppen erwartet ein auf sie spezialisiertes Programm – und nicht zuletzt deshalb können alle – von den Babys bis hin zu den erfahrenen Eltern – erleben, dass sie in eine super Gemeinschaft gekommen sind. In dieser Gemeinschaft bleibt niemand allein. Manche waren dieses Jahr zum ersten Mal dabei – doch niemand muss Angst haben, denn hier findet jeder Freunde. Das ist keine Übertreibung: jeder!

Allmorgendlich weckte uns mit ganz eigener Methode Pfarrer Imre Bence, in dem er sang und sich dabei auf der Gitarre begleitete. Das Frühstück war – wie alle Mahlzeiten – wirklich lecker, darüber haben die Kinder sogar eine Meinungsumfrage gemacht.

Bei den Andachten sangen wir fleißig aus einem Heft, das eigens für die Sommerfreizeit

angefertigt wurde. Meiner Meinung nach fanden sich darin die besten Glaubenslieder für Kinder und Jugendliche; ich jedenfalls habe nach der Freizeit zu Hause eine Woche lang bestimmt nur diese Lieder gesungen.

Bei den Andachten haben wir uns heuer mit den „Chroniken von Narnia“ befasst. In den an die Morgenandachten anschließenden Gesprächskreisen haben wir das Thema der Morgenandacht vertieft – in Altersgruppen aufgeteilt hatte jede Gruppe einen eigenen Leiter. Ich fand diese Gespräche als einen der besten Programmpunkte der ganzen Freizeit – und ich denke an sie immer mit einem Lächeln zurück.

Daran schloss sich jeden Tag das Mittagessen und eine kleine Ruhezeit an. Danach trafen wir uns in „Familien“, als altersgruppenübergreifend zusammengesetzten Gruppen, in denen wir Aufgaben zu erfüllen hatten – dieses Jahr haben wir eine Freizeit-Zeitung geschrieben und illustriert. Man könnte meinen, das sei eine Aufgabe vor allem für die Größeren – doch weit gefehlt. In unserer „Familie“ haben die Kleineren mit Zeichnungen die Zeitung bereichert und Meinungen gesagt, die wir dann in Artikel gefasst haben.

Am letzten Abend haben wir kleine Theaterstücke vorgetragen, was für uns eine schöne Erinnerung blieb. Außerdem gab es Wettkämpfe, in denen die „Familien“ gegeneinander angetreten sind. Doch viele Worte können das nicht beschreiben, wer nächstes Mal auf die Freizeit mitfährt, wird es selbst erleben ;)

Nachmittags gab es immer gemeinsame Freizeitprogramme, wie Kanufahren, Zahlenkrieg und Strand. Daran schlossen sich das Abendessen und die Abendandacht an. Danach erwarteten uns mal Gesellschaftsspiele, mal ein gemeinsames Filmansehen, mal ein Tanzhaus.

Nach einem Jahr Pause war ich dieses Jahr wieder dabei – und es war ein bisschen so, als wäre ich das erste Mal dabei. Ich war anfangs ein wenig nervös, aber wenn ich so zurückblicke, wurde ich angenehm überrascht. Ich kann nur alle ermutigen: Kommt mit auf diese Freizeiten, es wird ein Erlebnis sein!

Hanna Oravecz

Seelsorge statt Sitzungswahnsinn

Dekan Imre Bence im Gespräch

Gemeinsame Lebenslinien mit der Budapester Burggemeinde haben etliche Soproner. Gemeinsame Jugend- und Familienangebote und der gemeinsame Weg zur Reformation spannen ein noch engeres Band zwischen unseren Gemeinden. Ausgehend von der Sommerfreizeit in Szigetszentmárton schildert Dekan Imre Bence, wie er sich im Wandel der Zeit seines nun 35-jährigen Pfarrdienstes sieht und wo Ungleichgewichte im kirchlichen Leben behoben werden sollten.

Wir unterhalten uns während unserer gemeinsamen Sommerfreizeit in Szigetszentmárton. Inwiefern ist diese Woche ein „Highlight" für das Leben eurer Gemeinde?

Ich würde es nicht „Highlight" nennen, eher eine Art Zusammenfassung des Jahres. Mit denjenigen, mit denen wir das Jahr über in den verschiedenen Kleinkinder, Kinder- und Jugendgruppen und im Konfirmandenunterricht zu tun haben, veranstalten wir eine gemeinsame Woche. Nicht nur die Woche selbst, sondern auch die Vorbereitung gestaltet sich intensiver als bei einzelnen Gruppen. Und doch denke ich, dass das Zusammensein in den Gruppen über das ganze Jahr hinweg weit wichtiger ist als eine Freizeit. Freilich lauert die Gefahr, dass Kinder und Jugendliche leichter zu solchen Großereignissen kommen als zu den wöchentlichen Treffen. Daher ist es auch eine Herausforderung, wie die Kinder und Jugendlichen, die zur Freizeit kommen, in die Gruppen und Kreise der Gemeinde integriert werden können.

Wenn diese Freizeit unter dem Motto „Willkommen in Narnia" steht, so verwende ich jetzt auch die Symbolik Narnias: Siehst du diese Freizeit als Tür an, um in die Welt der Gemeinde und der Kirche, in die Welt des Glaubens zu treten?

Natürlich, das ist ein gutes Bild. Insofern war es gut, dass die Tür themengebend für den ersten Tag war. Wir haben den Film gesehen, in dem gut zu verfolgen war, wie die Kinder in die Schranktür hineinklettern und in eine ganz andere, ihnen unbekannte Welt vordringen. Der enorme Vorteil dieser Freizeit ist freilich, dass wir uns hier nicht nur für eine oder anderthalb Stunden treffen, sondern eine Woche über zusammen sind, gemeinsam essen, gemeinsam übernachten, viel miteinander singen, Sport treiben, gemeinsam Freizeit gestalten und gemeinsam auf Gottes Wort hören. Das verleiht dem Miteinander auf der Freizeit eine ganz andere Qualität. Einerseits kann ich mich mit den Kindern und Jugendlichen ausführlicher unterhalten, andererseits lernen sie auch mich besser kennen. So wächst Vertrauen, auch zwischen den Heranwachsenden und der Gemeinde. Sie sehen: Der Pfarrer ist nicht einfach nur jemand in einem schwarzen Gewand, der auf die Kanzel hinaufsteigt und ansonsten unerreichbar ist. Sondern der Pfarrer ist einer von ihnen. Und mein Gebetsanliegen ist immer auch, dass auch die Beziehung der Jugendlichen zu Gott gefestigt wird, denn die gemeinsame und thematische Beschäftigung mit Gottes Wort ist so angelegt, dass es ihnen Leitfaden auf ihrem Weg sein kann.

Wir erleben hier in Szigetszentmárton, wie junge Menschen in die Nähe von Kirche und Gemeinde kommen und der Kontakt zur Kirche gestärkt wird. Nach 17 Jahren als Pfarrer in der Burggemeinde hast du freilich auch die andere Richtung erlebt. Manche, die vor ein paar Jahren begeistert an der Kinder- und Jugendarbeit teilgenommen haben, sind inzwischen nicht mehr im Gemeindeleben präsent. Wie geht es dir damit?

Das ist ein vielgestaltiges Phänomen. Manche ziehen aus Budapest weg und schließen sich dem Gemeindeleben am neuen Wohnort an, dann fehlen sie nicht so sehr in unserem Gemeindeleben, wie andere, die mit Freude und Begeisterung zu den Gemeindeveranstaltungen gekommen sind, und nach einiger Zeit einfach so fernbleiben. In anderen Fällen – und das ist signifikant für Hauptstadtgemeinden – ist es so, dass viele Gemeindeglieder nicht in nächster Nähe zur Gemeinde wohnen und dessen müde werden, immer eine weite Strecke zur Gemeinde zurücklegen zu müssen. In Piliscsaba und Budakeszi gab es in den letzten Jahren Gemeindegründungen, die Gemeinden in Szentendre und Budaörs wachsen. Und natürlich ist es keine negative Entwicklung, wenn zum Beispiel Gemeindeglieder aus Budaörs, die früher zur Burggemeinde gehörten, jetzt das Gemeindeleben in Budaörs aktiv mitgestalten. Das aber erhöht die Fluktuation in der Gemeinde.

Wieder andere finden einen neuen Platz im kirchlichen Leben, sei es in anderen Bereichen der Gemeinde – zum Beispiel im Chor – oder bei anderen Angeboten der Kirche, so zum Beispiel beim Köszi-Tábor („Keresztény Önkéntesek Szövetsége az Ifjúságért" – Bund der Christlichen Ehrenamtlichen für die Jugend). Solche Entwicklungen schmerzen mich nicht, weil sie ja aktiv bleiben.

Was mich schmerzt, ist wenn jemand aus Enttäuschung der Gemeinde den Rücken kehrt und deshalb nicht mehr an gemeindlichen Veranstaltungen oder an dieser Freizeit teilnimmt.

Manchmal aber steht hinter dem Ausscheiden aus der Gemeinde ein Bruch im Leben – eine Familientragödie, eine Scheidung, Arbeitslosigkeit und Verarmung einer Familie. Da ist es natürlich schwer einzuschätzen, inwiefern das Fernbleiben von gemeindlichen Aktivitäten auch eine zunehmende Entfernung von Gott bedeutet.

Es ist sicher gut, wenn über die Jahre eine enge Verbindung zwischen Pfarrer und Gemeindegliedern entsteht. Doch wenn ein Pfarrer nach langer Zeit Abschied aus dem Gemeindedienst nimmt, wie kürzlich dein Kollege Iván Balicza, der nach 25 Jahren in der Burggemeinde in den Ruhestand ging, siehst du die Gefahr, dass manche Gemeindeglieder der Gemeinde den Rücken kehren, weil ihr Pfarrer – der in der Familie getauft, konfirmiert, getraut, bestattet hat – nicht mehr da ist? Beschäftigt euch das?

Selbstverständlich. Der gute Hirte sucht jeden auf, der verloren geht. Doch natürlich besteht unser Dienst daraus, dass wir die Menschen nicht an uns selbst, sondern an die Kirche und Gott zu binden versuchen. Wo aber eine Verbindung zu einem Pfarrer und nicht zur Gemeinde und Gott entstanden ist, dort wird es automatisch so kommen, dass bei der Ruhestandsversetzung eines Pfarrers auch der Kontakt zur Gemeinschaft reißt.

Ich denke, die meisten Menschen, die das Wort Gottes ernst nehmen, werden nicht fernbleiben, weil der Pfarrer nicht mehr da ist, der ihnen vertraut war, sondern sie werden eher dafür beten, dass ein Pfarrer kommt, den sie

genauso schätzen werden, der ebenso lebendig Gottes Wort verkündigt und der sie ebenso gut auf ihrem Weg begleiten kann.

Diejenigen, die fest im Glauben stehen, sind nicht das Problem in so einer Situation, auch dann wenn sie über einen bestimmten Pfarrer zum Glauben und zur Kirche gefunden haben, sondern eher diejenigen, die zu Feiertagen zu „ihrem" Pfarrer kommen, weil es sich so gehört, da er sie zum Beispiel getraut hat. In diesen Fällen ist die Verbindung zum Glauben eher oberflächlich.

… oder vielleicht nicht oberflächlich, sondern der Glaube ist noch in den Kinderschuhen …

Ja, genau. So kann man das gut sagen. Und um zu dieser Freizeit zurückzukommen: Sie ist vielleicht auch dafür gut, um solche „Kinderschuhe im Glauben" abzulegen. Ich kann nicht auf jeden gleich gut achten, doch wir sind so viele, die die Freizeit leiten, sei es von unserer Gemeinde oder von euch, die auf diejenigen stoßen, denen der Schuh drückt und mit denen sie sprechen können. So eine Freizeit ist keine Ein-Mann-Angelegenheit, sondern wir erleben hier ja, wie wir Aufgaben unter uns teilen – ebenso ist es mit der kirchengemeindlichen Arbeit insgesamt ja auch.

Und besonders schön zu beobachten ist, wie junge Menschen selbst zu solchen Ansprechpartnern und Leitern – auch im geistlichen Sinne – werden. Ein junger Erwachsener, der hier eine Gesprächsgruppe für Jugendliche leitet, wusste vor seiner Konfirmation nichts von der Kirche, noch nicht mal ob „Evangelische" etwas zum Essen oder zum Trinken sind. Bei der ersten Konfirmandenstunde dachte er, dass Luther die Reformierten entdeckt hat. Dann wurde ihm schnell klar, dass er da etwas falsch verstanden hat. Und dieser Junge ist jetzt hier und leitet mit Herz und Seele eine Gesprächskreis und nimmt geistliche Leitungsarbeit wahr! So etwas erleben zu dürfen, ist großartig.

Du feierst während der Freizeit den 35. Jahrestag deiner Ordination. Ergreift dich nach so langem Dienst als Pfarrer noch die Frage „Wer bin ich, dass ich Gottes Wort verkündige, dass ich diese große Verantwortung als Seelsorger übernehme?"

Bei mir ist das heute viel mehr eine Frage als am Anfang meines Pfarrdienstes. Damals habe ich mich auf meine Kraft und meinen Elan verlassen. Damals dachte ich: Ich habe alles im Gepäck, was man als Pfarrer braucht: Ich komme aus einer Pfarrerfamilie, war Mitglied im Gemeindeleben und in Jugendgruppen, habe an der Uni bei den Vorlesungen gut aufgepasst. Ich kann das alles, komme, was wolle, ich bin bereit!

Wenn aber die Kräfte nicht mehr so ausgeprägt sind, wie als junger Mann, wenn auch der Elan schwindet, dann kommt die Frage auf: Bin ich eigentlich – noch – geeignet? Warum hat Gott gerade mich in diesen Dienst berufen? Warum nutzt er mich für seine Ziele? Will er mich wirklich hierzu nutzen?

Gerade jetzt, da ich das 35. Ordinationsjubiläum begehe, ging mir durch den Kopf, dass ich viel unsicherer bin, ob ich am richtigen Platz bin, als zu Beginn meiner Dienstzeit. Ein konkretes Beispiel: Als junger Pfarrer habe ich drei oder vier Stichworte auf einen Zettel geschrieben und bin so auf die Kanzel gestiegen – und habe so frei heraus predigen können. Heute bin ich unsicher, wenn nicht jedes Wort aufgeschrieben ist und vor mir liegt, weil ich sicher sein will, was ich eigentlich genau sagen werde. Damals hatte ich ein großes Selbstbewusstsein und Selbstvertrauen – und das hat nachgelassen.

Wenn vom Nachlassen der Kräfte die Rede ist, sei auch gesagt, dass administrative Aufgaben, die mit der pfarramtlichen Geschäftsführung einhergehen, natürlich auch kraftraubend sind. Wenn ich Sitzungen leite, Verwaltung ausübe, kirchenrechtliche Aufgaben habe, Verträge knüpfe, dann geht das auf Kosten der konkreten Arbeit in den Gemeinden und Gruppen und auf Kosten der Seelsorgetätig-

keit. Übrigens, in diesem Zusammenhang beschäftigt mich der Roman „Glasperlenspiel" von Hermann Hesse, denn eine Lehre dieses Buches ist die Einsicht, dass es Unfug ist, die ganze Zeit nur Sitzungen und Konferenzen abzuhalten, sondern mehr bringt es, hinauszugehen und sich mit den Kindern – sei es nur mit einem – zu beschäftigen. Ich selbst habe lange Zeit alles mögliche getan, auch als Mitglied der Synode, und wollte die Welt verändern und habe eine Sitzung nach der anderen besucht. Und dann kam ich darauf, dass aus den Weltveränderungsideen nichts wird. Im Gegenteil: Manchmal schaden wir der Kirche nur, wenn wir manches verkomplizieren. Wo wir wirklich etwas tun können, ist das Persönliche: Das persönliche Vermitteln von Glaubensdingen, die Seelsorge, das Auf-einander-Achten von Mensch zu Mensch – davon bekommen die Gemeindeglieder oft sehr wenig. Und ich merke, dass es da in unserer Kirche ein großes Ungleichgewicht gibt: Was am nötigsten ist, dafür bleibt am wenigsten Zeit und Energie.

Ich denke und hoffe, wenn wir dafür beten, dass sich das ändert und dass sich für den Dienst der Pfarrer eine Schwerpunktverschiebung hin zum Wesentlichen einstellen kann.

Sollte dich die Bitte erreichen, etwas zu formulieren, was in der Kirche geändert werden muss, würdest du einen „Liebe Amtsbrüder und -schwestern! Konzentriert euch auf das Wesentliche!"-Aufruf starten?

Ja. Ein Beispiel: Nach den letzten Wahlen in der Kirche hatten wir das Problem, dass wir nicht mehr alle – der in den letzten Jahren immer zahlreicher gewordenen – Ämter und Pöstchen im Dekanat und im Kirchenbezirk besetzen konnten, weil sich für manches niemand finden ließ, der auch geeignet wäre. Da sagte ich, warum probieren wir nicht einfach mal kirchliches Leben so, dass wir zwei oder drei Jahre lang Kirche sind – aber ganz ohne Sitzungen jeglicher Art, sondern einfach nur mit Gemeindeleben. Keiner hat das ernst genommen, alle haben diesen Vorschlag als verrückt erklärt, weil ganz einfach das kirchliche Sitzungswesen heiß und innig geliebt wird. Wie kann man besser nachweisen, dass man was in der Kirche tut, als zu Sitzungen zu gehen? Das war jetzt natürlich eine ironische und vielleicht auch verletzende Frage, aber dennoch: Was wäre Kirche, wenn wir nicht ständig von einer Sitzung zur nächsten müssten? Würde Kirche auch funktionieren, wenn wir die Berichte von Bischöfen und Kuratoren nicht anhören würden?

Wenn wir etwas reformieren könnten, dann würde ich für die Abschaffung des Sitzungswahnsinns plädieren – der ist sicher keine glückliche Einrichtung der Kirche. Und ich würde mich dafür aussprechen, dass wir

weniger Energie auf Massenveranstaltungen legen – dann würden Energien frei für das persönliche Miteinander.

Freilich sind „Massendemonstrationen“ unserer Kirche nichts schlechtes, aber Kirche zu demonstrieren funktioniert dann, wenn Gemeinden wachsen! Wenn wir irgendwelche Großveranstaltungen durchführen und dorthin nur die kommen, die ohnehin zu allem kommen, dann demonstrieren wir damit weniger die Kraft der Kirche, sondern höchstens die Anzahl derer, die zu so etwas kommt. Das klingt nach großer Kirchenkritik, doch Fakt ist, dass wir bei einem „Tag des Kirchenbezirks“ niemanden sehen, den wir nicht schon seit Jahrzehnten kennen. Und ich sage das ja nicht als jemand, der nicht selbst solche Großveranstaltungen organisiert hätte – von dieser Freizeit angefangen über das Festival der Burggemeinde bis hin zum Szélrózsa-Jugendtreffen habe ich ja schon vieles geleitet und gestaltet. Und dennoch denke ich, um auf deine erste Frage zurückzukommen, dass diese Großereignisse nicht die Highlights kirchlichen Lebens schlechthin sein sollten – sondern eben eher Zusammenfassungen.

Holger Manke

KiBiWo macht Kinder froh – und die Helfer ebenso

Zwei Blickrichtungen auf die Kinderbibelwoche

Ich dachte, ich könnte diesen Artikel leicht schreiben. Doch gleich zu Anfang bin ich darauf gekommen, dass es schwerer wird, als ich dachte. Als ich noch ein kleines Kind war, gehörte ich zu der Gruppe der Kinder und jetzt, zehn Jahre später habe ich als Leiter teilgenommen. Nun sehe ich die KiBiWo als Kind von einst und als Helfer von heute – zwei unterschiedliche Blickrichtungen. Ich will versuchen, die Eindrücke von damals und jetzt nicht nur nebeneinander zu stellen, sondern mit ihnen dem Wert der Kinderbibelwoche auf die Spur zu kommen.

Damals war der Pfarrer noch Volker Menke. Er und seine fleißige Helfer haben das Programm zusammengestellt. Ich und meine Freunde haben natürlich damals nicht gesehen, was alles hinter der KiBiWo steht – wir hatten einfach Spaß und spielten so viel wie möglich war. In meinem Kopf sind heute eigentlich nur schöne Erlebnisse. Wie man sagt, „die Zeit verschönert die Erinnerungen.“ Deshalb spürte ich immer einen gewissen Druck, als ich bei der KiBiWo mitgeholfen habe, weil ich meinem damaligen Bild der KiBiWo gerecht werden wollte: Ich habe immer gedacht, ich müsse den Kindern so viel geben, wie ich früher bekommen habe. Und zugleich hatte ich auch das Gefühl, dass es mir nicht gelingen würde. Wie könnte ich mit einer solchen Verantwortung auch darauf achten, dass immer alles klappt? Doch am Ende stellte sich heraus, dass eigentlich alles gut war. Meiner Meinung nach hat un-

sere Gruppe die Aufgabe bestens absolviert. Und erst am Ende fiel mir ein, dass auch das „Volker-Team“ von einst Fehler gemacht und Probleme gehabt hat. Es war für uns Kinder aber nicht auffallend. Wir haben nur die positive Seite gesehen, weil die damaligen Leiter der Gruppe es so gemacht haben. Und ich hoffe, dass unsere Kinder auch ein solches Erlebnis hatten. Ich meine, dass wir etwas von dem Erbe der KiBiWo bewahrt haben.

Ich hoffe dass die Kinder ein ähnliches Erlebnis bekommen haben, was ich damals auch bekommen habe. Ich mochte das gemeinsame Singen, die Ausflüge, die Geschichten und natürlich die Spiele in der Freizeit. All dies haben wir beibehalten – und wir haben noch etwas dazu gegeben. Wie schon im vorigen Jahr, haben wir auch Gruppengespräche gemacht, in denen die Kinder einzeln ihre Meinung äußern konnten. Als Leiter war diese Gesprächsgruppe mein liebstes Programm, weil ich erfahren konnte, dass die Kinder die ganze KiBiWo so erleben wie ich damals. Sie amüsieren sich und sie bekommen etwas von uns, von Jesus, was sie weiterbringen und später auch weitergeben können. Eigentlich ist doch genau das die Aufgabe der KiBiWo, etwas Wertvolles zu geben.

Deshalb kann ich sagen, dass wir das Erbe der KiBiWo bewahrt haben. Meiner Meinung nach, gaben wir Einsichten weiter, die einst auch Volker und seine Gruppe uns und mir gegeben haben. Wir haben also die Kinderbibelwoche weitergeführt und ein bisschen erneuert, aber der Kern ist derselbe. Ich hoffe, die Kinder sehen das ähnlich, denn dann können sowohl sie auch als wir rundum zufrieden mit der Woche sein.

Zoltán Bek

Damit wir klug werden

Herzensweisheit statt Klugheitsregeln – Ein Rückblick auf den Kirchentag

„Lehre uns bedenken, dass wir sterben müssen, auf dass wir klug werden“ (Ps 90,12) – so heißt die Bibelstelle in der Lutherübersetzung, die als Losung für den 35. Deutschen Evangelischen Kirchentag in Stuttgart gewählt worden ist. In den Tagen vom 3. bis 7. Juni 2015 ging es um aktuelle gesellschaftliche Fragen, wie Bildung, Migration und den Umgang mit Gütern, die uns allen gehören. Wir alle sind aufgefordert zum Tun, zum Handeln – das weist in die Zukunft und verlangt von uns, unser Denken und Handeln auf Nachhaltigkeit und Langfristigkeit zu überprüfen.

„Alle zum Kirchentag? Dann sind es ja lauter friedliche Menschen“, sagte der Grenzbeamte bei der Kontrolle. Denn auch eine Gruppe der evangelisch-lutherischen Kirchengemeinde Sopron und Freunde aus Budapest waren mit dabei. Es folgt ein kurzer Bericht mit meinen Erlebnissen.

Auf die schöne Busreise – mit Blick auf die Alpen, den Mond- und Chiemsee – folgte der Eröffnungsgottesdienst auf dem Schlossplatz mit rund 55.000 Teilnehmerinnen und Teilnehmern. Der württembergische Landesbischof Frank Otfried July betonte, beim Kirchentag gehe es nicht darum, Klugheitsregeln zu suchen und zu finden. Vielmehr sollten wir die „Herzensweisheit des Glaubens“ erlangen. Dass bedeutet auch, dass wir uns nicht einbilden, wir seien schon klug, während „Tag für Tag Menschen im Wassergrab des Mittelmeeres oder auch in Südostasien versinken und

Flüchtlinge weltweit herumirren“, so July. Der erste Abend eines Kirchentages ist jedes Jahr auch „Abend der Begegnung“ – ein Straßenfest, wo sich Menschen aus aller Welt bei Leckereien wie Maultaschen, Wurst und Apfelschorle austauschen können. Dieses Jahr erlebten meine Mutter und ich dieses Event von der anderen Seite der Wurst- und Getränkeausgabe – am Stand unserer Bad Wimpfener Partnergemeinde. Zum Abschluss des Tages versammelten sich dann alle zum gemeinsamen Beten und Singen und es erstrahlte ein Lichtermeer tausender Kerzen.

Am Donnerstagvormittag las die ehemalige Bischöfin Margot Käßmann bei der Bibelarbeit das Gleichnis des untreuen Verwalters aus dem 16. Kapitel des Lukasevangeliums vor und warb damit für die „Ethik des Genug“: Mit Beispielen und Parallelen aus der heutigen Wirtschaft, wo die „gierigen agieren“ wies sie darauf hin, warum Gott das Verhalten des Verwalters lobt – er sorge zwar zuerst für sich selbst und seine Interessen, aber er „durchbricht die Logik des Systems und schafft so Wege in die Zukunft“. Wege in die Zukunft kann man über unterschiedliche Bildungswege schaffen – das ist auch Thema des Zentrums „Bildung in Bewegung“. Beim Podiumsgespräch „Begabt – und nun?“ bekamen die Anwesenden Impulse von Begabungs- und Eliteforschern für den sinnvollen Umgang mit Potentialen und für die Kompetenzentwicklung. Und am Abend gab es Impulse ganz anderer Art – bei dem großen Wise-Guys-Konzert auf den Cannstatter Wasen mit Hits wie „Jetzt ist Sommer“ oder „Deutsche Bahn“. Dabei sorgte die Band für extra Spaß: Jedes Mal, wenn die Stadtbahn vorbeifuhr, sollten alle mit den Händen winken.

Bildung ziert den ganzen Menschen – diesen Titel trug die Talkrunde im Zentrum „Bildung in Bewegung“ am Freitag. Ein Schwesternpaar – ehemalige illegale Einwanderer, ein Benediktinerabt, ein Politiker und ein Pfarrer und Kabarettist lieferten dabei Inspirationen für Bildung. Für Inspirationen aller Art konnte man auch den „Markt der Möglichkeiten“ besuchen – für mich selbst war der Stand des Vereins „Christen in der Wirtschaft“ sehr interessant, da ich mich seit einem Buchgeschenk meiner Eltern sehr gerne mit dem Thema auseinandersetze. Und anschließend gab es „Christen in der Autoindustrie“: Stuttgart darf man ja nicht verlassen, ohne das Mercedes-

Benz Museum besucht zu haben.

Stuttgart ist nicht nur Mercedes, Stuttgart ist auch Robert Bosch. Als Unternehmen mit christlichem Profil lud Bosch den Kirchentag zum „Gespräch auf Augenhöhe“ ein. Das Thema: „Gute Arbeit durch gute Zusammenarbeit im Betrieb“. Industrie 4.0 ist top-aktuell in der Branche, mit Stichwörtern wie Big Data, Connectivity und Digital Factory. Die Zahl der Roboter wird immer größer, die Chancen der neuen Technik müssen ergriffen werden. Die Generation Y ist gerade im Alter der Familiengründer, deshalb darf auch Work-Life-Balance nicht außer Augen gelassen werden. Dr. Rolf Bulander, Vorstand und Geschäftsführer meinte, bei der Robert Bosch GmbH stehe man auch nebst diesen Herausforderungen für ein gemeinsames Ringen um gute Arbeit.

Mit einem großen Gottesdienst am Sonntag ist der 35. Deutsche Evangelische Kirchentag zu Ende gegangen. 95.000 Menschen feierten am Ufer des Neckars gemeinsam unter dem Motto „Mit dem Herzen wissen …“ Wir treffen uns 2017 in Berlin wieder – so Gott will und wir leben.

Pál Horváth

Vorfreude auf Sopron

Theologiestudentin Nina Kleinsorge kommt zum Praktikum

Ein Gemeindepraktikum – so etwa in der Mitte des Theologiestudiums – hat in Deutschland seine gute Tradition. Zwischen der intensiven Beschäftigung mit theologischen Fragen steht ein paar Wochen lang der intensive Kontakt mit einer Gemeinde. Nina Kleinsorge hat sich dafür entschieden, in unserer Gemeinde ihr Praktikum zu absolvieren. Vom 21. September bis zum 1. November wird sie bei uns sein. Doch schon jetzt stellt sie sich Ihnen vor.

Liebe Gemeinde,

hiermit möchte ich mich bei Ihnen, so gut es mit diesen Zeilen geht, vorstellen.

Mein Name ist Nina Kleinsorge, ich bin 21 Jahre alt und studiere im sechsten Semester evangelische Theologie in Göttingen, einer wunderschönen Stadt in der Mitte Deutschlands. In den drei Jahren habe ich mich gut eingelebt, die drei alten Sprachen gelernt, einige Prüfungsphasen hinter mich gebracht und tolle Freunde gefunden. Neben dem Badmintonspielen gehört die Musik zu meinen Hobbies. So spiele ich ab und an Klezmer-Musik in Gottesdiensten mit zwei Freunden und freue mich die Leidenschaft zur Klarinette während des Studiums aufrecht erhalten zu können.

Eigentlich komme ich aber aus Peine, eine Stadt ungefähr 100 Kilometer nördlich von Göttingen. Vielleicht wird manch eine(r) diese Stadt mit Dr. Volker Menke in Verbindung bringen. Dieser ist, seit er aus Sopron zurückgekehrt ist,

der Superintendent von Peine. Dank seiner Erzählungen über die Gemeinde und seine Zeit in Ungarn, hat mich die Neugierde und Interesse für Menschen und Land gepackt.

Dass ich nun tatsächlich von Mitte September bis Anfang November ein Gemeindepraktikum in Sopron machen werde, freut mich wirklich sehr! Vermutlich wird einiges anders und im ersten Moment ungewohnt für mich sein – und genau das ist es, was mich besonders anzieht. Eine Gemeinde mit so vielen verschiedenen Angeboten auf Deutsch und Ungarisch begeistert und macht Lust mitzuwirken. Außerdem freue ich mich auf eine schöne Landschaft mit Weinanbaugebieten, den römischen Stadtkern von Sopron und darauf nette Menschen kennenzulernen. Ich bin mir sicher viele neue Eindrücke und Erfahrungen zu sammeln!

Alles Gute Ihnen und bis ganz bald

Nina Kleinsorge

Kurznachrichten

Dank für Vertretungen

Dank allen, die auch in diesem Jahr – und besonders im Sommer – so fleißig und gerne Vertretungen in den deutschen Gottesdiensten und Wochenpredigten übernommen haben – Gertraud Winter, Pfr. Jakob Kruse, Pfr. Ottó Pfeifer, Pfr. Károly Tóth und Dekan Sándor Gabnai.

Auf den Spuren der Reformation

Nach den Treffen in Sárvár und Sopron/Ödenburg wird heuer die Budapester Burggemeinde Gastgeber der Reihe „Auf den Spuren der Reformation“ sein. Am 17. Oktober fahren wir mit einer Delegation in die Hauptstadt. Nähere Informationen folgen. Voranmeldungen sind im Pfarramt möglich.

Konfirmandenunterricht

Parallel zum ungarischen Konfirmandenunterricht bieten wir auch in diesem Jahr an, in deutscher Sprache den Konfirmandenunterricht zu absolvieren. Wer interessiert ist, möge sich bei Pfr. Holger Manke oder im Pfarramt melden.

Kirchenrat Zenker besucht Sopron

Vom 29. September bis zum 2. Oktober besucht der u.a für die bayerisch-ungarische Partnerschaft zuständige Kirchenrat Ulrich Zenker aus München unsere Gemeinde und wird auch Gemeindeverstanstaltungen beiwohnen.

Engedjétek hozzám jönni...

Finnországban jártunk

Az elmúlt években vendégül láttuk finnországi testvérgyülekezetünk tagjait, hogy megismerhessük egymást és felfedezzék Magyarország egy kis darabját, idén nyáron azonban rajtunk volt a sor, hogy elutazzunk hozzájuk és bepillantást nyerhessünk városukba, gyülekezetükbe, egy másik ország eddig ismeretlen kultúrájába. Júliusban útnak indultunk Seinäjokiba, majd utazásunkat Partaharjuban folytattuk, ahol részt vettünk egy négyévente megrendezésre kerülő táborban és végül egy napot eltöltöttünk a fővárosban, Helsinkiben is.

A kaland már a bécsi reptéren izgalmasnak ígérkezett, hiszen sokan közülünk akkor utaztak először repülővel, de amilyen ijesztőnek tűnt a felszállás, olyan csodálattal néztük a magasból az alattunk elterülő tengert, a fo-

lyamatosan változó tájat, és a mellettünk úszó felhőket. Út közben Riga városát és néhány nevezetességet is megtekintettük, majd a Helsinkibe való megérkezés és az öt órás buszút után hajnali kettőkor mindenki csak egy kiadós alvásra vágyott.

Másnap egy frissítő reggeli piknikkel kezdtük a napot a templom udvarában, majd egy izgalmas városvetélkedő közben megismerhettük Seinäjokit, megatározó helyeit, építményeit, melyek közül mindenki kedvence az Alvar Aalto által tervezett modern könyvtár volt. Délután egy közeli tónál telepedtünk le, azonban a nyár harmadik legmelegebb napján is csak a vállalkozó szelleműek mertek megmártózni a vízben, míg a többiek a partról élvezték a napsütést, és játékkal, beszélgetéssel ütötték el az időt. A napot istentisztelettel, közös játékkal, énekléssel zártuk le. A Seinäjokiban tett látogatás alkalmával rengeteg barátság kötődött, így szomorúan, de az elkövetkezendő találkozás reményében hagytuk el a várost.

A következő napokat a partaharju-i táborban töltöttük, amely a cserkésztáborok hangulatát idézte. A környék, az erdő, a fák, a tisztások, a tó, a szigetekkel, a hegyek, a szabad ég alatt lévő templommal lélegzetelállító volt, a legbékésebb hely, ahol valaha jártam. Az ott tartózkodásunk alatt új ételeket kóstoltunk és tanultunk meg elkészíteni, embereket ismertünk meg különböző helyekről, sokat tanultunk tőlük és egymástól, kipróbáltuk a valódi finn szaunát, megtapasztaltuk milyen, ha nem megy le a nap, eveztünk, felfedeztünk, játszottunk, beszélgettünk. Négy nap után pedig élményekkel telve búcsúztunk el a tábortól.

Utolsó állomásunk Helsinki volt, ahol amellett, hogy szemügyre vettük a jelentősebb helyeket, és ismét csodás tájakat láttunk, megtapasztaltuk, hogy milyen élhető város a maga félmillió lakosával.

Egy hét elteltével a nagy útról mindenki rengeteg mesélnivalóval, élménnyel és tapasztalattal érkezett haza.

Mátis Teodóra

A matricák története

A kis matricák tulajdonképpen árazó cédulák egyetlen pici képpel. Ezeket a gyermek-istentiszteletre jövő gyermekek ragasztják szép keretben lévő, falra erősített kartonlapra a nevük mellé. Minden vasárnap egyet. Ha ügyesen, szorosan egymás mellé illesztik, és szorgalmasan járnak egész iskolaévben, akkor egészen a sor végére érnek velük. Mindenki láthatja, aki a gyülekezeti ház folyosóján elsétál, kiknek a sora van tele képecskékkel. No, de hogyan kezdődött?

„Egyszer volt…" Mikor is?

60 évre nézek vissza, amikor jómagam is, mint gyermek jártam a gyermek-istentiszteletre. Akkor még a Szent György utca 14. szám alatt, az ún. Konventépület emeletének nagytermébe gyűltünk össze vasárnaponként 9 órára. A nagyterem – lehet, hogy nagyobb volt a mostaninál – vasárnapról vasárnapra megtelt gyermekekkel. A méternyi széles ablakpárkányokon is ültek. A terem elején színpad volt, előtte állt az oltár, olyasféle, mint a mostani. Mellette volt egy nagy harmónium. Lágler tanító bácsi volt a kántor egészen addig, míg az iskolák államosításával meg nem tiltották neki az istentiszteleti énekvezetést. 11-12 éves lehettem akkoriban. Szinte minden vasárnap édesapám, id. Magassy Sándor prédikált a gyermekeknek. Akkor már évek óta tanultam zongorázni, így jelentkeztem a vasárnapi harmóniumozásra. Felváltva szolgáltunk Gárdai Ernőné Kardos Edittel. A sok-sok gyermek vasárnapról vasárnapra megtöltötte a termet. Fel sem tűnt, ha egy-kettő elmaradt. A rendszeresen járók közül néhányra jól emlékszem. Pfandler Pali, Péter és Ottó, Gráf Nándor, és, bizony ott volt Richly Zsolt, a Luther-rajzfilm készítője, Friedrich András, a Juventus Fúvószenekar karnagya, Winkler András is – gyermekként. Akkor még nem jegyeztük, ki is van az istentiszteleten.

1956-ban elkerültem Sopronból. A gyermek-istentisztelet helyszíne is átkerült a Bünker köz 2. emeleti termébe. A hely sokkal kisebb lett, és a gyermekek száma is megfogyatkozott. Elfértek – sajnos – itt is. Az akkori állami vezetés igyekezett a hitoktatást és a templomba járást teljesen lehetetlenné tenni. Álljon itt néhány gondolat Szimon János lelkészünk *Kiutak a mélységből* című visszaemlékezéséből: *„A kettős nevelés között őrlődő gyermek »megmentésének« egyedüli útjaként azt tartották…hogy gyermeküket teljesen az iskolára bízzák. Így került ki az egyház a legtöbb város iskoláiból. Akik viszont gyermekbibliaórákon, vagy istentiszteleten vettek részt, több iskolában ki voltak téve a gúnyolódásnak, még pedagógus irányításával is."* (Idézett mű, 24. o.)

Az 1970-es években egy adventi evangelizáción, vagy szeretetvendégségen szomorúan panaszolták az ott szolgáló Balikó Zoltán pécsi lelkésznek, hogy alig van pár gyermek a

gyermek-istentiszteleteken. Ő ezt válaszolta: „Pedig a gyermekeken kell kezdeni a gyülekezet építését. Meg kell őket keresni és meg kell őket szólítani." Akkor hallottak először a matricákról, amely jó bevált a pécsi gyülekezetben a gyermekmunkában.

1979-et írtak akkor. Magassy Katalin és Vilma gyógypedagógusok nyugdíjba mentek. Gyülekezeti mozgásukat nem akadályozta meg tovább a munkahely. Katalin jelentkezett a Teológia levelező tagozatára. Mindketten elindultak felkeresni a gyülekezet kicsinyeit. Kiírták az 1 éve kereszteltek neveit, és felkeresték a családot, mondván: 1 éve ők jöttek el a templomba, hozták a kisbabát, most a gyülekezetből jönnek el hozzájuk köszönteni valami aprósággal, pl. egy szép, piros almával. Az elbeszélésből hallottam, hogy volt olyan család, ahol az 1 éves kicsi mellett két nagyobb gyerek is volt. Őket is hívták a gyermek-istentiszteletre. Kezdetben egy füzetbe jegyezték fel a neveket, és vasárnaponként egy-egy vonással a „jelenlétet". 10 „strigula" után valami „apróság", pl. ceruza, színes, radír volt a jutalom. 1981-ben Magassy Katalin elkerült a Sárszentmiklós-Sárbogárdi gyülekezetbe.

De átvette tőle a füzetes számontartást Maráczi Miklósné Éva néni. Meghatva vettem a kezembe a nála még mindig meglevő, már foszladozó támlájú kockás irkákat. Az elsők talán már meg sincsenek. A „cím": Vasárnapi füzet. Alatta az évszám. A belső oldalán: „Fel, mert az irgalom percei múlnak, életünk, mint folyam árja siet. Még ma, míg hívása hangzik az Úrnak!" (Ev. Ék. 449.) Isten szent nevében! Belül sok-sok név. Az 1990-es években 130 körül sorakozik. Külön a lakhely, hol lehet őket megtalálni, ha el-elmaradoznak.

Az 1990-es években a „strigulákat" felváltották a matricák. Magassy Vilma néni szépen tudott rajzolni, és az ünnepköröknek megfelelő képecskék már táblára kerültek: „Íme, ezt mindenki láthatja!" Ősszel alma, szőlő, adventben fenyőág, gyertya, böjtben kereszt, húsvétkor tojás. Feladatot is kaptak a gyerekek. Mikor tisztelendő bácsi bejött a terembe, Éva néni így szólt: „Felállunk, köszönünk!" És kórusban hangzott: „Erős vár a mi Istenünk!" Az istentisztelet bevezetőjében egy nagyobb gyerek mondhatta: „Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében!" Készült persely is. Ennek is Éva néni volt az értelmi szerzője és megvalósítója is. Vasárnapról vasárnapra be volt osztva, ki perselyezhet a nyeles-zsákocskás persellyel. Istentisztelet végén aztán szépen megszámolták, és Éva néni beadta a pénztárba. A kockás füzet végén ezt is dokumentálták. Volt még más feladat is a gyerekek számára: ki lehetett tenni az énekszámot a számtáblára. Krámer Gyurikának (ma az Országos Egyházi Iroda vezetője!) székre kellett állnia, hogy kirakhassa a számokat.

Az istentisztelet végén a gyertyák elfújása külön „jutalomnak" számított. (Csak felvigyázó kellett, aki a kezét odatartotta, hogy a folyékony gyertya ne spricceljen rá az oltárterítőre.)

Aztán amikor már Vilma néni idős édesanyjának gondozása miatt nem tudta a matricákat készíteni, Éva néni nagyobb gyermekek (ifisek) segítségét kérte. (Névsoruk: „Fiatalok a gyermek-istentiszteleten" fejléc alatt megtalálható a kockás füzetben. Versengtek a rajzolók, mert egy-egy adag csoki volt a prémium. Egy állami gyermekotthonból is voltak gyerekek, akik nevelőjükkel jöttek az istentiszteletre, ők is segítettek. Elárulom, hogy 3 dobozban most is őrzök matricákat a „raktárkészletből".

Az évek szaladtak. Én nyugdíjasként hazakerültem, Éva néninek meg otthon kellett maradnia édesanyját ápolni. Előbb Volker Menke német lelkész felesége, Magdi néni gondozta a gyermek-istentiszteleti részvétel dokumentálását, majd én vettem át tőle.

Próbáltam minden vasárnapra más-más képecskéket készíteni. Kérdezték is: „Jövő vasárnap milyen matrica lesz? – Meglepetés. Gyere el, és meglátod!" Szívesen rajzoltam a matricákat. 50-60-65 darabot egy-egy alkalomra. Ha valaki a nagyszülőknél, vagy a templomi istentiszteleten volt templomban, következő alkalommal megkapta a pótlást. Minden 10 matrica után járt egy aranycsillag. Év végén pedig értékelés volt. A legtöbb: 30-36 alkalommal résztvevők a tanévzáró gyermek-istentisztelet utáni kis szeretetvendégségen ajándékot kaptak.

Aztán bővítettünk. Ha már a gyülekezetben megemlékeznek a „jubileumi születésnaposokról", a gyermek-istentiszteleten köszöntjük az azon a héten születésnapjukat ünneplőket egy-egy Kinder-csokival és igéslappal.

Új fejezet. Újabb költözés a szép, nagy gyülekezeti házba. A gyermek-istentisztelet kibővült: „Szívesen látjuk az egészen kicsiket is a szüleikkel együtt!" Az istentisztelet alatt számukra a külön helyiségben rendezett „Mocorgó" ad lehetőséget a közös éneklés és ima után az ottani foglalkozásra. Az elmúlt évben a folyosón 5 táblán 150 név látható. Persze, nem mind jön minden vasárnap a gyermek-istentiszteletekre, de 70-80 között van az iskolaévben a résztvevők száma. Kis „önkéntesek" lelkesen osztogatják a matricákat az istentisztelet előtt.

Minden egyes matrica egy-egy simogatás: „Jöjjetek, Jézus szeret benneteket, hív és vár!" Hadd hulljon igéjének magva minél több kis szívbe, hogy aztán az Ő dicsőségére sok gyümölcsöt teremjen!

Asbóth Lászlóné

Max Lucado: Értékes vagy

Történet a foltmanókról

A foltmanók kicsi, fából készült emberkék voltak. Mindannyian Éli fafaragómester keze alól kerültek ki. A mester műhelye messze fent a hegyen állt, ahonnan szép kilátás nyílt a foltmanók kicsiny falujára. Mindegyik manó másmilyen volt. Egyiknek nagy volt az orra, a másiknak a szája. Némelyek magasak voltak, mások pedig alacsonyak. Egyesek kalapot hordtak, míg mások kabátot viseltek.

Két dolog azonban közös volt bennük: ugyanaz a fafaragó készítette őket és ugyanabban a faluban laktak. A foltmanók egész

életükben minden áldott nap matricákat osztogattak egymásnak. Minden manónak volt egy doboza tele arany csillag matricákkal és egy másik doboza tele szürke pontokkal. Naphosszat a falut járták és mást sem csináltak, mint csillagokat vagy pontokat ragasztgattak egymásra. A csinosak és jóvágásúak, akik szépen csiszoltak és fényesre festettek voltak, mindig csillagot kaptak. De akik érdes fából készültek, vagy már pattogott róluk a festék, azok bizony csak szürke pontra számíthattak. A tehetségesek is csillagot kaptak. Némelyikük könnyedén a feje fölé emelt hatalmas fa rudakat vagy átugrott magas dobozok fölött. Mások bonyolult szavakat használtak vagy gyönyörű dalokat énekeltek. Őket mindenki elárasztotta csillaggal.

Némely foltmanónak egész testét csillagok borították! Persze mindig nagyon jól érezték magukat, mikor csillagot kaptak. Így aztán újabb és újabb dolgokat találtak ki, hogy ismét kiérdemeljék a csillagot. Mások viszont nem voltak olyan ügyesek. Nekik mindig csak szürke pont jutott. Pancsinelló is ilyen foltmanó volt. Próbált magasra ugrani, de mindig csak nagyot esett. Erre persze rögtön köréje gyűltek néhányan, hogy ráragasszanak egy-egy szürke pontot. Néha eséskor megkarcolta a testét. Ilyenkor újabb pontokkal halmozták el. Aztán, ha megpróbálta kimagyarázni az esetet, biztos valamit bután fogalmazott meg, amiért persze még több pontot ragasztottak rá. Egy idő után olyan sok szürke pont lett rajta, hogy már az utcára sem mert kimenni. Félt, hogy valamit megint elügyetlenkedik, például elfelejt sapkát húzni, vagy belelép egy tócsába, és ezzel még több rossz pontot szerez. Sőt, néha már minden ok nélkül is ráragasztottak egy-egy szürke pontot, pusztán azért, mert látták, már úgyis olyan sok van rajta.

„Sok szürke pontot érdemel – mondogatták egymásnak.- Ő aztán tényleg nem jó foltmanó!" Egy idő után maga Pancsinelló is elhitte ezt. „Nem vagyok jó foltmanó" - gondolta.

Amikor nagy ritkán kiment az utcára, csak olyan manókkal lófrált, akiken szintén sok szürke pont volt.

Köztük jobban érezte magát. Egy nap találkozott egy olyan manóval, aki egészen más volt, mint a többi. Nem volt rajta sem csillag sem pont. Egyszerűen foltmanó volt. Lúciának hívták. Nem mintha az emberek nem ragasztottak volna rá matricákat - csak azok egyszerűen nem maradtak meg rajta! Némely manó emiatt felnézett rá, és ragasztott rá egy csillagot. De a csillag leesett! Mások lenézték, mert nem volt egy csillaga sem, és raktak rá egy szürke pontot. Ám az is leesett!

„Én is ilyen akarok lenni! – gondolta Pancsinelló. – Nem akarom, hogy mások jeleket rakjanak rám!"

Megkérdezte a matrica nélküli famanót, hogyan lehetséges, hogy neki nincs egyetlen matricája sem.

– Ó, nem nagy ügy! – válaszolta Lúcia. – Egyszerűen csak minden nap meglátogatom Élit.
– Élit?
– Igen, Élit a fafaragót. Jót ücsörgök a műhelyében.
– De miért?
– Majd megtudod! Menj el hozzá, fel a hegyre!

Ezzel a matrica nélküli manó megfordult és elment.

„Szerinted egyáltalán szóba áll majd velem?" – kiáltott utána Pancsinelló. De Lúcia ezt már nem hallotta meg. Így aztán Pancsinelló hazament. Leült az ablak elé és nézte, hogyan rohangálnak ide-oda a manók csillagokat és szürke pontokat osztogatva egymásnak.

„Ez így nincs rendjén" – suttogta, és elhatározta, hogy elmegy Élihez. Felkapaszkodott a hegytetőre vezető keskeny ösvényen, és belépett a nagy műhelybe. Szeme-szája elállt a csodálkozástól az óriási bútorok láttán. A hokedli a feje búbjáig ért. Lábujjhegyre kellett állnia, hogy rálásson a munkapadra.

A kalapács nyele olyan hosszú volt, mint az ő karja. Pancsinelló nyelt egy nagyot, és elindult kifelé. Ekkor meghallotta a nevét.

„Pancsinelló!" – hallatszott egy mély, erős hang. Pancsinelló megállt. „Pancsinelló! Örülök, hogy látlak! Gyere közelebb, hadd nézlek meg!"

Pancsinelló megfordult és ránézett a nagydarab szakállas mesterre. „Te tudod a nevemet?" – kérdezte a kis manó. „Persze, hogy tudom! Én alkottalak!" Éli lehajolt, felemelte és maga mellé ültette a padra.

– „Hm" – szólalt meg a mester elgondolkozva, miközben a szürke pontokat nézte. „Úgy látom gyűjtöttél néhány rosszpontot!"
– „Nem akartam, Éli! Tényleg nagyon próbáltam jó lenni!"
– „Gyermekem, előttem nem kell védekezned, én nem foglalkozom azzal, mit gondolnak rólad a foltmanók."
– „Tényleg?"
– Tényleg. És neked sem kellene. Hát kik ők, hogy jó vagy rossz pontokat osztogassanak? Ők is ugyanolyan foltmanók, mint te. Amit ők gondolnak, az semmit sem számít, Pancsinelló.
– Csak az számít, amit én gondolok. És szerintem te nagyon értékes manó vagy!

Pancsinelló felnevetett. „Én értékes?! Ugyan mitől? Nem tudok gyorsan járni. Nem tudok magasra ugrani. A festék repedezik rajtam. Mit számítok én neked?"

Éli Pancsinellóra nézett, rátette a kezét a kis favállakra, majd nagyon lassan így szólt: „Az enyém vagy! Ezért vagy értékes nekem."

Pancsinellóra még soha senki nem nézett így – különösen nem az, aki alkotta őt. Nem is tudta, mit mondjon. „Minden nap vártam, hogy eljössz!" – folytatta Éli.

– Azért jöttem el, mert találkoztam valakivel, akin nem voltak matricák – mondta Pancsinelló.
– Tudom. Mesélt rólad.
– Rajta miért nem tapadnak meg a matricák?

A fafaragó nagyon kedvesen beszélt:

– Azért, mert elhatározta, hogy neki fontosabb, amit én gondolok róla, mint az, amit mások. A matricák csak akkor ragadnak rád, ha hagyod.
– Micsoda?
– A matricák csak akkor ragadnak rád, ha fontosak neked. Minél jobban bízol az én szeretetemben, annál kevésbé aggódsz a matricák miatt. Érted?
– Hát, még nem nagyon…

Éli elmosolyodott. „Idővel majd megérted. Most még tele vagy szürke pontokkal. Egyelőre elég, ha minden nap eljössz hozzám, hogy emlékeztethesselek rá, mennyire fontos vagy nekem." Éli letette Pancsinellót a földre.

„Ne felejtsd el – mondta, miközben a foltmanó elindult az ajtó felé –, hogy nagyon értékes vagy, mert én alkottalak! És én sohasem hibázom!"

Pancsinelló nem állt meg, de magában ezt gondolta: „Azt hiszem, komolyan mondja!"

És miközben ezt gondolta, már le is gurult róla egy szürke pont.

Hittanos tanévnyitó szeptember 6-án

A tanévkezdéssel együtt a gyülekezeti gyerek- és ifjúsági alkalmak is újraindulnak (részletesebb információ a 4. oldalon). Kedves Gyerekek és Fiatalok! Szeretettel várunk titeket ezekbe a kisközösségekbe! A hit- és erkölcstanoktatáson kívül van lehetőség a 4. és a 8. évfolyamon fakultatív evangélikus hittanórára is az állami iskolákban, csatlakozó órában. Várjuk a jelentkezéseket a lelkészi hivatalban!

A hittanórák, valamint a gyerek- és ifjúsági alkalmak indításaként gyülekezeti tanévnyitó istentiszteleteket tartunk szeptember 6-án, vasárnap. Aznap a 2. osztályosokat és kisebbeket elsősorban a 9 órakor a gyülekezeti ház nagytermében tartandó gyerek-istentiszteletre, a harmadikosokat és nagyobbakat pedig a 10 órakor a templomban tartandó magyar vagy a 9 órakor a templomban tartandó német istentiszteletre hívjuk családjukkal együtt. Ezek egy kicsit rendhagyó istentiszteletek lesznek, várjuk a hittanosokat és ifiseket! A Fertő-környéki hittanosokat Fertőszentmiklósra, a szeptember 13-ai, vasárnap 16 órakor kezdődő istentiszteletre hívjuk!

Konfirmáció

Szeptemberben konfirmációs csoportot indítunk a soproni evangélikus gyülekezetben, szeretettel várjuk a 7. osztályt elkezdő vagy nagyobb fiatalokat, evangélikusokat, más felekezetűeket és meg nem kereszteltelteket is.

Tájékoztató a magyar csoportba jelentkező fiataloknak és szüleiknek: szeptember 11., péntek, 17 óra. Az órák tervezett időpontja: péntek, 17 óra (szeptember 18-ától) Tájékoztató a német csoportba jelentkező fiataloknak és szüleiknek: szeptember 17., csütörtök, 16 óra Az órák tervezett időpontja: csütörtök, 16 óra (vagy egyeztetés alapján más időpontban)

További információ elérhető a lelkészi hivatalban vagy az idei konfirmációt vezető lelkészeknél

Holger Manke
német lelkész
+30-20/770-3644 / *homanke@gmail.com*

Tóth Károly
magyar lelkész
+36-20/824-62-87 / karoly.toth@lutheran.hu

Periszkóp

Max Lucado: Ahogy szeretni érdemes

Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány

Úgy érzed, hogy kevés benned a szeretet, és kimerültek megbocsátást „tartalékaid”? Emberileg ez sokszor érthető! Nem mindig könnyű szeretni az embereket, néha még a számunkra oly kedveseket sem, akikkel önként együtt élünk és dolgozunk nap mint nap. Hogyan szeressünk, amikor nehéz szeretni? Próbálkozhatunk fogunkat összeszorítva, egyre jobban nekifeszülve: szeretni fogunk, még ha belehalunk is! És ezzel a módszerrel talán kicsit bele is halunk… Lehetséges, hogy ennek az az oka, hogy a mások szeretetéből kihagyunk egy lépést? Lehetséges,

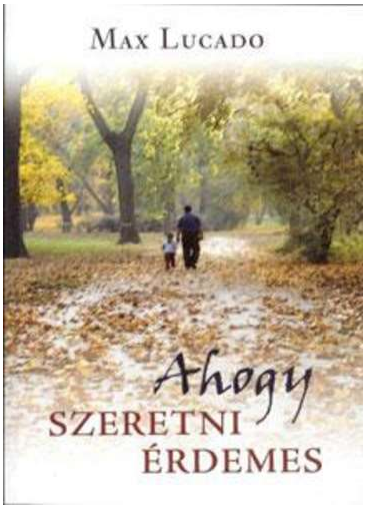

hogy az első lépést esetleg rossz irányba teszszük, mert először nem is a másik fél, hanem a szerető Isten felé kellene fordulnunk? Hiszen hogy adhatnánk mi magunkból olyat, amivel nem is rendelkezünk? Max Lucado a Korinthusi levélben található híres „szeretethimnusz" alapján a kapcsolatépítés ezen elfelejtett első lépéséről beszél: arról, hogy a mások szeretetének titka az, hogy mi magunk Isten szeretetében élünk.

Tervezett programok

Szeretettel meghívjuk a
Soproni Evangélikus Egyházközség
ünnepi istentiszteletére,
2015. szeptember 5-ére,
szombat délelőtt 10 órára,
a Balfi utcai evangélikus temető kápolnájába.

Ennek keretében adunk hálát a
temetőkápolna elkészült felújításáért,
az alkalmon a gyülekezet lelkészei,
Gabnai Sándor, Holger Manke
és Tóth Károly szolgálnak.

Aznap 18 órakor Bálint János fuvolaművész tart jótékonysági koncertet a temetőkápolna javára a Pannonia Hotel (Várkerület 75.) Európa termében.

Szeretettel várjuk ünnepünkre
Önt és kedves családját!

A Soproni Evangélikus
Egyházközség Presbitériuma

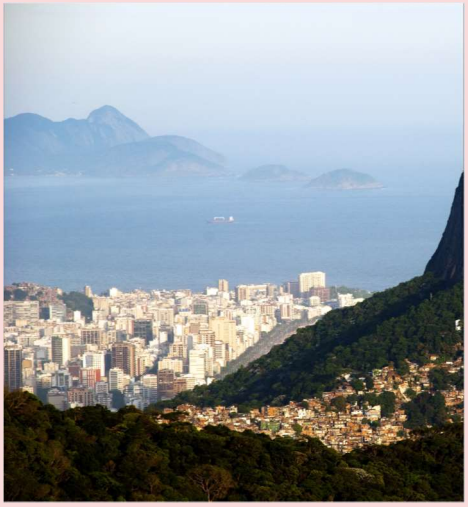

„...egy gazdag meg egy szegény." (2Sám 12,1) – Éghajlati igazságosság

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa
évek óta minden ősszel megszervezi a
Teremtés hete programsorozatot.

Az országos záróisten-tiszteletet az idén
gyülekezetünkben tartják, 2015. október 4-én,
vasárnap 18 órakor, a gyülekezeti ház nagytermében.

Igehirdetéssel szolgál
Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát.

Szeretettel várunk mindenkit erre az alkalomra!

„Nagy a Te hűséged!" (JerSir 3,22)

ARTIKULÁRIS NAP

Egyháztörténeti emléktúra

2015. szeptember 27. Nemescsó

Program

Nemescsó megközelítése Szombathely, Kőszeg, Bük és Rohonc felől gyalog vagy kerékpárral, lovaskocsi kísérettel

9:00	Kiállításmegnyitó a Sztrókay-házban
9:30 és 11:00	Istentiszteletek a templomban, magyar és német nyelven, úrvacsorával
11:30-tól	Ebéd a faluház udvarán
13:30	Kulturális programok, koncertek a templomban és a nagysátorban
15:00	Úti áldás a nagysátorban

Az egyháztörténeti kiállítás a Sztrókay-házban az egész nap során megtekinthető.
Az istentiszteletekkel párhuzamosan gyerekprogramok zajlanak a nagysátorban.
Könyvvásár és egyházi szervezetek standjai is várják az érdeklődőket.

További információk és jelentkezés: http://nyugat.lutheran.hu/emlektura2015

Kérjük, hogy a férfiak egy kalapot, az asszonyok pedig egy kendőt hozzanak magukkal.

Gyülekezetünk Magyarország legrégebbi protestáns egyházközsége, az idén ünnepeljük megalapításának 450. évfordulóját. Szeretettel hívjuk gyülekezetünk tagjait és az érdeklődőket a jubileumi emléknapra, 2015. október 10-ére, szombatra.

10 órakor ünnepi, ökumenikus istentiszteletet tartunk a Szent Mihály-templomban, hogy gyülekezetünk korábbi főtemplomában emlékezzünk a jeles évfordulóra.

11.30-kor gyülekezeti házunk földszintjén megnyitjuk az egyházközség történetét bemutató, komoly szakmai munkával elkészített, megújult állandó kiállítást.

Ünnepeljen velünk!

A reformáció nyomában
Találkozó a budavári és a sárvári gyülekezettel

A sárvári (2013) és a soproni (2014) találkozás után 2015. október 17-én a budavári gyülekezetbe utazunk, ami a reformációi emlékek felelevenítése mellett jó találkozási, közösségi alkalmat jelent.

Várjuk a jelentkezéseket a lelkészi hivatalban!

Tervezett programok

(2015. tanévkezdés – reformáció

1. szeptember 1., hétfő, 17 óra: munkaévkezdő presbiteri ülés
2. szeptember 9., szerda, 18 óra: az Escort Tourist utazásbemutató estje a nagyteremben
3. szeptember 8., kedd, 17 óra: Luther Szövetség a kisteremben – Dr. Krisch András tart előadást a soproni borcímkékről
4. szeptember 19–20., szombat-vasárnap: kulturális örökségvédelmi napok
5. október 6., kedd: az aradi vértanúk emléknapja – megemlékezés a temetőnk előtti parkban presbitereink részvételével, amit közvetlenül presbiteri ülés követ a kisteremben
6. október 13., kedd, 17 óra: Luther Szövetség – Dr. Hoppál Péter államtitkár előadása
7. október 24., szombat, 8 és 13 óra között: jótékonysági ruhavásár a nagyteremben, ruhaadományokat október 1-jétől fogadjuk.

„Egy este az evangélikusoknál” és más koncertek

1. szeptember 5., szombat, 18 óra: „kihelyezett” „Egy este az evangélikusoknál” – Bálint János fuvolaművész jótékonysági koncertje a Pannónia Hotelben, temetőkápolnánk javára
2. szeptember 13., vasárnap, 18 óra: „Egy este az evangélikusoknál”
3. szeptember 18., péntek, 17 óra: „Orgona határok nélkül” – improvizációs gyerekkoncert a templomban. Előadók: Ács Tamás (mesélő), Kovács Róbert (orgona)
4. szeptember 20., vasárnap, 18 óra: „Egy este az evangélikusoknál”

5. szeptember 27., vasárnap, 18 óra: „Egy este az evangélikusoknál” – Sopron Gospel-koncert a templomban
6. október 4., vasárnap, 18 óra: „Egy este az evangélikusoknál”– a Teremtés hete ünnepi országos záróistentisztelete a nagyteremben Dr. Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát igehirdetésével
7. október 11., vasárnap, 16 óra: „Egy este az evangélikusoknál”– zsidó megemlékezés a nagyteremben, majd az Elit Moziban 18 órától a „Saul fia” film megtekintése
8. október 18., vasárnap, 18 óra: „Egy este az evangélikusoknál” – a Karthago együttes unplugged koncertje a templomban
9. október 24., szombat, 18 óra: „Egy este az evangélikusoknál”– belépőjegyes Republic-koncert a templomban
10. október 31., szombat, 19 óra: Varnus Xavér orgonakoncertje a templomban
11. november 1., vasárnap, 18 óra: „Egy este az evangélikusoknál”– halottak napi koncert a templomban

Istentiszteleti szolgálati beosztás

2015. tanévkezdés – reformáció

augusztus 30. (Szentháromság u. 13. vasárnap)

8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Gabnai Sándor
9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Gabnai Sándor
10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Gabnai Sándor
15.00 Balf: Tóth Károly
17.00 Tanévnyitó – Hunyadi (pedagógus-beiktatással): Kadlecsik Zoltán hely. iskolalelkész + Gabnai Sándor

augusztus 31

16.00 Tanévnyitó – Eötvös: Hegedűs Attila iskolalelkész
18.00 Tanévnyitó – Líceum: Kovács László iskolalelkész

szeptember 3.

17.00 Wochenpredigt – úrvacsorával: Holger Manke

szeptember 5.

10.00 A temetőkápolna felszentelése: Gabnai Sándor + Tóth Károly + Holger Manke
17.00 Borlovag-avató: Gabnai Sándor
18.00 Egy este az evangélikusoknál: Bálint János koncert a Pannonia Hotelben – áhítat: Tóth Károly

szeptember 6. (Szentháromság u. 14. vn.)

8.00 magyar: Gabnai Sándor
9.00 német (tanévnyitó): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet (tanévnyitó): Tóth Károly
10.00 magyar – (tanévnyitó) új hitoktatónk és lelkészjelöltünk bemutatásával: Gabnai Sándor
15.00 Balf: Gabnai Sándor
16.00 kórházkápolna: Tóth Károly

szeptember 8.

15.00 Életvédő zarándoklat a kórházkápolnánál: Tóth Károly

szeptember 10.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

szeptember 13. (Szentháromság u. 15. vn.)

8.00 magyar: Tóth Károly
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Gabnai Sándor
10.00 magyar: Tóth Károly
15.00 Balf: Tóth Károly
16.00 Fertőszentmiklós (tanévnyitó): Tóth Károly
18.00 Egy este az evangélikusoknál – áhítat: Gabnai Sándor

szeptember 17.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

szeptember 18.

17.00 Improvizációs gyermek orgonakoncert a templomban – áhítat: Kadlecsik Zoltán

szeptember 20. (Szentháromság u. 16. vn.)

8.00 magyar (úrvacsorás): Gabnai Sándor
9.00 német (úrvacsorás): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Tóth Károly
10.00 magyar (úrvacsorás): Gabnai Sándor
15.00 Balf: Gabnai Sándor
18.00 Egy este az evangélikusoknál – áhítat: Gabnai Sándor

szeptember 24.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke
19.00 A Djabe együttes jazz koncertje a templomban – áhítat: Gabnai Sándor

szeptember 27. (Szentháromság u. 17. vn.)

8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Tóth Károly
9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Kadlecsik Zoltán
10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Tóth Károly
15.00 Balf: Tóth Károly
16.00 Fertőszentmiklós: Tóth Károly
18.00 Egy este az evangélikusoknál – Sopron Gospel koncert a templomban: Gabnai Sándor

október 1.

17.00 Wochenpredigt – úrvacsorával (a templomban): Holger Manke

október 4. (Szth.u. 18. vn.) – aratási hálaadás

8.00 magyar: Gabnai Sándor
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Gabnai Sándor
10.00 magyar: Gabnai Sándor
15.00 Balf: Gabnai Sándor
16.00 kórházkápolna: Gabnai Sándor
18.00 Egy este az evangélikusoknál – a Teremtés Hetének országos záróistentisztelete: Várszegi Asztrik főapát

október 8.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

október 10.

10.00 Jubileumi ünnepi istentisztelet (két nyelven, ökumenikusan) a Szent Mihály-templomban: Gabnai Sándor + Tóth Károly + Holger Manke

október 11. (Szentháromság u. 19. vasárnap)

8.00 magyar: Tóth Károly
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Gabnai Sándor
10.00 magyar: Tóth Károly
15.00 Balf: Tóth Károly
16.00 Fertőszentmiklós: Tóth Károly
16.00 Egy este az evangélikusoknál – zsidó megemlékezés, majd az Elit Moziban a „Saul fia” című film megtekintése: Gabnai Sándor

október 15.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

október 18. (Szentháromság u. 20. vasárnap)

8.00 magyar (úrvacsorás): Gabnai Sándor
9.00 német (úrvacsorás): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Matus Klára Krisztina iskolalelkész
10.00 magyar (úrvacsorás): Gabnai Sándor
15.00 Balf: Gabnai Sándor
18.00 Egy este az evangélikusoknál – Karthago unplugged koncert – áhítat: Gabnai Sándor

október 22.

17.00 Wochenpredigt – megemlékezés arról, hogy 100 éve vitték el és öntötték be harangjainkat az I. világháborúban: Holger Manke

október 24.

18.00 Egy este az evangélikusoknál (kivételesen szombaton) – Republic koncert – áhítat: Gabnai Sándor

október 25. (Szth. u. 21. vn.) – Bibliavasárnap

8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Tóth Károly
9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Tóth Károly
10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Tóth Károly
15.00 Balf: Tóth Károly
16.00 Fertőszentmiklós: Tóth Károly

október 29.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

október 31. (reformáció)

10.00 kétnyelvű – a nagyteremben: Tóth Károly + Holger Manke
18.00 magyar protestáns a református templomban: Tóth Károly + Dr. Vladár Gábor
19.00 Varnus Xavér Bach-koncertje a templomban – áhítat: Gabnai Sándor

november 1. (Szentháromság u. 22. vasárnap)

8.00 magyar: Gabnai Sándor
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Tóth Károly
10.00 magyar: Gabnai Sándor
15.00 Balf: Gabnai Sándor
16.00 kórházkápolna: Gabnai Sándor
17.00 Székely kapu – ökumenikus áhítat: Tóth Károly
18.00 Egy este az evangélikusnál - templomi halottak napi koncert áhítattal: Tóth Károly

Christophoros
A Soproni Evangélikus Egyházközség újsága
9400 Sopron, Színház utca 27.
e-mail: sopron@lutheran.hu
web: http://sopron.lutheran.hu
tel: 99/523-002; fax: 99/523-003

Nyomtatva 400 példányban.
Várható következő megjelenés:
2015. reformáció
Felelős kiadó: Gabnai Sándor